

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۴ مهر ماه ۱۴۰۴

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

۰۲۱-۶۴۶۳

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

توشه ای برای موفقیت



فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد بحیرایی، محمد پردل نظامی، احمد حسن زاده فرد، نیکو دکامین، امیر زرائدوز، علی قهرمان زاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان، ابراهیم نجفی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، رضا رنجبری، سید علیرضا علویان، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، محمد مشهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	راضیه ابراهیم‌نژاد، امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، جواد جلیلیان، الهام رضایی، فاطمه صفری، ارغوان عبدالملکی، سید آرش مرتضایی‌فر، فرهاد منوچهری، فروغ نجمی تیموریان
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی
عربی، زبان قرآن	درویشعلی ابراهیمی، محمود بادبرین، مجید بیگلری، ابوطالب درانی، حسین رضایی، آرمین ساعدیناه، محمدرضا سوری، امیرحسین شکوری، کامران عبداللہی، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، محمدعلی کاظمی نصرآبادی، افشین کریمیان فرد، سید محمدعلی مرتضوی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، محمد رضایی بقا، موسی سپاهی، امیرمحمد قلعه کاهی، محمد کرمی‌نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، عباس ملکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	رضا رنجبری، سپیده فتح‌اللہی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سیدآرش مرتضائی‌فر	سیدآرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، سینا غلامی	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی، زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه کاهی، ایمان کلاته‌عربی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللہی، سینا غلامی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۱)

۱- گزینه «۱»

(احمد مسین زاده فرد)

$$\frac{x-2}{3 \times 4 + 2b - 4} = 0 \Rightarrow 2b = 4 - 12 \Rightarrow b = \frac{-8}{2} = -4$$

$$\Rightarrow \text{معادله: } 3x^2 - 4x - 4 = 0$$

$$\Delta = 16 - 4(3)(-4) = 16 + 48 = 64$$

$$\begin{cases} x_1 = \frac{4 + \sqrt{64}}{6} = 2 \\ x_2 = \frac{4 - \sqrt{64}}{6} = -\frac{4}{6} = -\frac{2}{3} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۲- گزینه «۴»

(احمد مسین زاده فرد)

$$\frac{x+3}{x^2-4} = \frac{2}{3} \Rightarrow 2x^2 - 8 = 3x + 9 \Rightarrow 2x^2 - 3x - 17 = 0$$

$$\Delta = 9 - 4(2)(-17) = 9 + 136 = 145$$

$$\begin{cases} x_1 = \frac{3 + \sqrt{145}}{4} > 0 \text{ قق} \\ x_2 = \frac{3 - \sqrt{145}}{4} < 0 \text{ قق} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۳- گزینه «۳»

(محمدرضا پیرایی)

$$(2, 5) = (2, 2a+1) \Rightarrow 2a+1=5 \Rightarrow a=2$$

$$(3, 7b-1) = (3, 6) \Rightarrow 7b-1=6 \Rightarrow 7b=7 \Rightarrow b=1$$

$$\Rightarrow a+b=2+1=3$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹)

۴- گزینه «۲»

(محمدرضا پیرایی)

$$\left. \begin{aligned} f(1) &= 1 \Rightarrow a+b=1 \\ f(3) &= 5 \Rightarrow 3a+b=5 \end{aligned} \right\} \Rightarrow 2a=4 \Rightarrow a=2$$

$$a+b=1 \xrightarrow{a=2} b=-1$$

$$\Rightarrow y = 2x^2 - x - 2 \text{ سهمی}$$

$$x_s = \frac{-(-1)}{2 \times 2} = \frac{1}{4}$$

$$y_s = 2\left(\frac{1}{4}\right)^2 - \frac{1}{4} - 2 = -\frac{1}{8} - 2 = -\frac{17}{8}$$

$$\Rightarrow S = \left(\frac{1}{4}, -\frac{17}{8}\right)$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۷ تا ۷۰)

۵- گزینه «۱»

(نیکو درکامین)

رتبه کنکور ← کیفی ترتیبی

تعداد بیماران مراجعه‌کننده به اورژانس ← کمی نسبتی

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۰ تا ۸۴)

۶- گزینه «۲»

(نیکو درکامین)

چون واریانس داده‌های برابر، مساوی صفر است و بالعکس، پس:

$$3a+1=5b-3=2c-3=7$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a=2 \\ b=2 \\ c=5 \end{cases}$$

داده‌های جدید: ۲, ۴, ۵, ۳, ۶

$$\bar{x} = \frac{2+4+5+3+6}{5} = \frac{20}{5} = 4$$

$$\sigma^2 = \frac{(-2)^2 + 0^2 + 1^2 + (-2)^2 + 1^2}{5} = \frac{10}{5} = 2$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{2}$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۱)

۷- گزینه «۳»

(علی قهرمان زاده)

چون شرکت هر کالا را k تومان می‌فروشد $R(x) = kx$ و چون با فروش

۲۵ کالا سربه‌سر می‌شود، پس:

نقطه سربه‌سر $x = 25$ است.

$$C(x) = \frac{k}{2}x + 2500$$

$$\xrightarrow{x=25} 25k = \frac{k}{2}(25) + 2500$$

$$\xrightarrow{\times 2} 50k = 25k + 5000 \Rightarrow 25k = 5000$$

$$\Rightarrow k = 200$$

$$\begin{cases} R(x) = 200x \\ C(x) = 100x + 2500 \end{cases} \Rightarrow P(x) = R(x) - C(x)$$

$$\Rightarrow P(x) = 200x - (100x + 2500)$$

$$\Rightarrow P(x) = 200x - 100x - 2500$$

$$\Rightarrow P(x) = 100x - 2500 \xrightarrow{x=30} 3000 - 2500 = 500$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

۸- گزینه «۳»

(ابراهیم نفی)

می‌دانیم اگر میانگین را از تک تک داده‌ها کم کرده و اعداد حاصل را با هم جمع کنیم، حاصل برابر صفر خواهد بود. (مجموع اختلاف داده‌ها از میانگین همواره برابر صفر است.)

$$a + (-1) + (-1) + 0 + 0 + 1 + b = 0 \Rightarrow a + b = 1 \quad (1)$$

میانگین - کوچکترین داده: a

میانگین - بزرگترین داده: b

دامنه تغییرات = کوچک‌ترین داده - بزرگترین داده $b - a$

$$b - a = 3 \quad (2)$$

$$\begin{cases} a = -1 \\ b = 2 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{(-1)^2 + (-1)^2 + (-1)^2 + 0 + 0 + 1^2 + 2^2}{7}$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{\frac{8}{7}} = \sqrt{1.142} \approx 1.07$$

$$\Rightarrow \frac{\sigma}{\bar{x}} = \frac{1.07}{17} \approx 0.062$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۹۸)

۹- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

با ضرب تعداد کل داده‌ها در فراوانی نسبی هر داده، فراوانی آن داده به دست

می‌آید. پس فراوانی داده ۱۰ برابر با $12 = \frac{40}{100} \times 30$ ، فراوانی داده ۲۰ برابر

با $9 = \frac{30}{100} \times 30$ ، فراوانی داده ۳۰ برابر با $6 = \frac{20}{100} \times 30$ و فراوانی داده

۴۰ برابر با $3 = \frac{10}{100} \times 30$ است.

داده‌ها را به ترتیب می‌نویسیم و چارک‌ها را مشخص می‌کنیم.

$$\begin{array}{ccccccc} & & ۹ & & ۶ & & \\ & & \text{تا} & & \text{تا} & & \\ ۱۰, & ۱۰, & \dots, & ۱۰, & ۲۰, & ۲۰, & \dots, & ۲۰, & ۳۰, & ۳۰, & \dots, & ۳۰, & ۴۰, & ۴۰, & ۴۰ \end{array}$$

$$\text{زوج است} \rightarrow \text{میان} = \frac{x_{15} + x_{16}}{2} = \frac{20 + 20}{2} = 20$$

$$\begin{array}{ccccccc} & & ۱۲ & & & & \\ & & \text{تا} & & & & \\ ۱۰, & ۱۰, & \dots, & ۱۰, & ۲۰, & ۲۰, & ۲۰ \end{array}$$

$$\text{فرد است} \rightarrow Q_1 = x_8 = 10$$

$$\begin{array}{ccccccc} & & ۶ & & ۶ & & \\ & & \text{تا} & & \text{تا} & & \\ ۲۰, & ۲۰, & \dots, & ۲۰, & ۳۰, & ۳۰, & \dots, & ۳۰, & ۴۰, & ۴۰, & ۴۰ \end{array}$$

$$\text{فرد است} \rightarrow Q_3 = x_{23} = 30$$

پس دامنه میان‌چارکی برابر با $IQR = 30 - 10 = 20$ است.

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه ۱۰۱)

۱۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

در نمودار حبابی، متغیر سوم متناسب با مجذور شعاع (r^2) است، پس:

$$\frac{A}{B} = \frac{r_A^2}{r_B^2} = \frac{9^2}{4^2} = \frac{81}{16}$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه ۱۱۲)

ریاضی و آمار (۲)

۱۱- گزینه «۳»

(علی قهرمان زاده)

می‌دانیم $p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q$ پس در گزاره مرکب داده شده داریم:

$$\sim (p \vee q) \Rightarrow r \equiv (\sim (p \vee q)) \vee r \equiv \sim p \vee \sim q \vee r$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۴ تا ۱۱)

۱۲- گزینه «۱»

(مهم پر دل نظامی)

$$ac + ad < bc + bd \xrightarrow{\text{فکتورگیری}} a(c + d) < b(c + d)$$

اما نمی‌توان $(c + d)$ را از طرفین نامساوی ساده کرد، چرا که اگر

$(c + d)$ مقداری منفی داشته باشد، آنگاه جهت نامساوی عوض می‌شود. یا

اگر $c + d$ مقدار صفر داشته باشد، نتیجه‌گیری اشتباه است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۱۳- گزینه «۳»

(مهم بصیرایی)

$$2a + 1 = 5a \Rightarrow 3a = 1 \Rightarrow a = \frac{1}{3}$$

$$2b - 1 = a \Rightarrow 2b - 1 = \frac{1}{3} \Rightarrow 2b = \frac{4}{3} \Rightarrow b = \frac{2}{3}$$

$$g(x) = (c - 2)x + ab \xrightarrow{\text{ثابت } g} \begin{cases} c - 2 = 0 \Rightarrow c = 2 \\ ab = \frac{2}{9} \Rightarrow g(x) = \frac{2}{9} \end{cases}$$

$$\Rightarrow g(2) + c = \frac{2}{9} + 2 = \frac{20}{9}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۲)



گزینه ۱۴- «۱»

(مفرد پیمایی)

$$(f+g)(2/5) = f(2/5) + g(2/5) = (1+2) + (1/5+2) = 6/5$$

$$(f \times g)(-2) = f(-2) \times g(-2) = (-1-2) \times (3+2) = -15$$

$$\Rightarrow \text{عبارت داده شده} = \frac{6/5}{2/5-15} = \frac{6/5}{-12/5} = -\frac{13}{25}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۹ تا ۵۰)

گزینه ۱۵- «۱»

(اُمرد حسن زاده فرد)

$$\bar{x} = \frac{14+18+13+25+8+12}{6} = \frac{90}{6} = 15$$

$$\text{خط فقر} = \frac{x}{y} = \frac{15}{2} = 7.5$$

$$18, 25, 13, 14, 8, 12 : \text{داده‌های مرتب شده}$$

$$\text{میان} = \frac{13+14}{2} = 13.5$$

$$Q_2 = \frac{13.5}{2} = 6.75$$

$$\text{اختلاف خواسته شده} = 7.5 - 6.75 = 0.75$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

گزینه ۱۶- «۲»

(اُمرد حسن زاده فرد)

$$f(1) = 5 \xrightarrow{\text{ضابطه بالایی}} 3 \times 1^2 + a = 5 \Rightarrow a = 2$$

$$f(-1) = 2 \xrightarrow{\text{ضابطه پایینی}} -b - 2 = 2 \Rightarrow -b = 4 \Rightarrow b = -4$$

$$f(-2) = b(-2) - a \xrightarrow{b=-4, a=2} 8 - 2 = 6$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۳)

گزینه ۱۷- «۱»

(امیر زرنادوز)

شکلی کلی مغالطه به صورت زیر است:

$$p \Rightarrow q$$

$$\therefore p$$

پس با مقایسه گزاره داده شده در متن سؤال، با مغالطه بالا می‌توان گفت باید در $\bigcirc$ گزاره p و در $\square$ گزاره q را قرار دهیم.

که در این صورت یک مغالطه خواهیم داشت:

$$\sim q \Rightarrow \sim p$$

$$\sim p$$

$$\therefore \sim q$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۷)

گزینه ۱۸- «۳»

(امیر مضموریان)

نکته: تابع $g(x) = |x| + [-x]$ به‌ازای هر عدد صحیح برابر صفر و به‌ازای هر عدد غیر صحیح برابر -1 است، یعنی:

$$|x| + [-x] = \begin{cases} 0, & x \in \mathbb{Z} \\ -1, & x \notin \mathbb{Z} \end{cases}$$

بنابراین برای $(f+g)(x)$ چهار حالت وجود دارد:

(الف) $f(x) = x + \frac{5}{2}$ و $g(x) = 0$ (برای $x < 0$ و $x \in \mathbb{Z}$)

$$(f+g)(x) = 1 \Rightarrow x + \frac{5}{2} + 0 = 1 \Rightarrow x = -\frac{3}{2}$$

غیر قابل قبول است، چون جواب عدد صحیح نیست.

(ب) $f(x) = x + \frac{5}{2}$ و $g(x) = -1$ (برای $x < 0$ و $x \notin \mathbb{Z}$)

$$(f+g)(x) = 1 \Rightarrow x + \frac{5}{2} - 1 = 1 \Rightarrow x = -\frac{1}{2}$$

(ج) $f(x) = -2x + 11$ و $g(x) = 0$ (برای $x > 4$ و $x \in \mathbb{Z}$)

$$(f+g)(x) = 1 \Rightarrow -2x + 11 + 0 = 1 \Rightarrow x = 5$$

(د) $f(x) = -2x + 11$ و $g(x) = -1$ (برای $x > 4$ و $x \notin \mathbb{Z}$)

$$(f+g)(x) = 1 \Rightarrow -2x + 11 - 1 = 1 \Rightarrow x = 4.5$$

بنابراین معادله ۳ جواب دارد که مجموع آن برابر است با:

$$-\frac{1}{2} + 5 + 4.5 = 9$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۹، ۴۵ تا ۵۴)

گزینه ۱۹- «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

شاخص بهای کالا در سال پایه را ۱۰۰ در نظر می‌گیریم و رابطه تورم را می‌نویسیم.

$$= \text{تورم بهای برنج}$$

$$\frac{\text{شاخص بهای برنج در سال } 1399 - \text{شاخص بهای برنج در سال } 1402}{\text{شاخص بهای برنج در سال } 1399} \times 100$$

$$\Rightarrow 35 = \frac{x - 100}{100} \times 100 \Rightarrow 35 = x - 100 \Rightarrow x = 135$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه ۶۰)

گزینه ۲۰- «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

طبق صورت سؤال، در سال ۹۸ جمعیت فعال ۱۸۵۰ و جمعیت بیکار ۲۵۰ بوده‌اند. در سال ۹۹ با اضافه شدن ۱۵۰ نفر، جمعیت فعال $2000 = 1850 + 150$ نفر و جمعیت بیکار $400 = 250 + 150$ نفر می‌شوند.

به این ترتیب نرخ بیکاری در سال ۹۹ برابر می‌شود با:

$$\text{درصد} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 = \frac{400}{2000} \times 100 = 20$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه ۶۱)



علوم و فنون ادبی (۱)

۲۱- گزینه «۱»

(هومن نمازی)

اشتباه مورد «ب»: این آثار در میان اندرزننامه‌های منثور جای دارند.

اشتباه مورد «ج»: دری زبان دربار سامانیان بود، نه ساسانیان.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۹ و ۴۰)

۲۲- گزینه «۲»

(امیر حسین اشتری)

در این دوره برخی شاعران، برخلاف شاعران دوره قبل، از مدح شاهان و انتساب به دربارها پرهیز می‌کردند. ناصر خسرو، از شاعران آغاز این دوره به سبب پایبندی به اعتقادات خاص دینی از دربارها کناره می‌گرفت.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه ۸۲)

۲۳- گزینه «۳»

(مفسر اصفه‌ری)

واژه کهنی که امروزه به کار نرود در بیت یافت نمی‌شود. «حلیه‌سازی» نمونه‌ای از ترکیب‌سازی است که در شعر عطار (در درس اول کتاب درسی) نیز مشابه این ترکیب دیده می‌شود، اما واژه‌ای کهن نیست. واژگان کهن که امروزه به گونه‌ای دیگر به کار گرفته می‌شوند در ابیات دیگر گزینه‌ها عبارتند از:

گزینه «۱»: «پای» امروزه به صورت «پا» به کار می‌رود.

گزینه «۲»: «بگفتند» امروزه به صورت «گفتند» به کار می‌رود.

گزینه «۴»: «اشتر» امروزه به صورت «شتر» به کار می‌رود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۲۴- گزینه «۳»

(الهام ممردی)

آرایه‌های ابیات «الف، ب، ه»، نادرست هستند.

الف) تکرار ندارد. واژه «ماه» جناس همسان (تام) دارد. «ماه» در مصراع اول: در مصراع اول: قمر (سیاره‌ای کوچک که به دور زمین و خورشید می‌گردد.) و در مصراع دوم: «ماه» استعاره از معشوق است.

ب) ترصیع نیست، چون در ترصیع، تقابل سجع‌های متوازی است.

تقابل سجع‌های متوازن، آرایه موازنه را پدید آورده است.

چند	از	او	سرخ	چون	عقیق	یمانی
چند	از	او	لعل	چون	نگین	بدخشان

ه) «ماه» در هر دو مصراع، در معنای «قمر» به کار گرفته است و تکرار دارد.

تشریح ابیات دیگر:

ج) واژه‌های «من، فن و بن» در پایان نیم‌مصراع‌ها، سجع دارند.

د) ز دست من ... ۱- دست من کاری جز مالیدن چشمم نمی‌تواند انجام دهد. ۲- من توان کاری جز مالیدن چشم، ندارم.

(معمولاً کسی که از خواب ناگهان می‌پرد، چشمان خود را می‌مالد.)

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع)

۲۵- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا احمدی)

«مزرع سبز فلک» و «داس مه نو» اضافه تشبیهی هستند.

«کشته» استعاره از اعمال است.

این بیت، فاقد جناس است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «کوه» و «کو» جناس هستند.

تشبیه: من مانند سیمرغ کوه قاف هستم.

فاقد استعاره است.

گزینه «۳»: تشبیه: برق ناامیدی / نخل امیدواری

جناس: جا و پا

استعاره: کمین کردن ناامیدی

گزینه «۴»: تشبیه «روی یار» به خورشید

جناس: او و رو

استعاره: تاب نداشتن خورشید (تشخیص)

(علوم و فنون ادبی (۱)، بیان و بدیع)

۲۶- گزینه «۲»

(الهام ممردی)

کلمات قافیه: «دلفریب» و «بی حسیت» / حروف اصلی: «یب»: مصوت + صامت (طبق قاعده ۲) / حروف الحاقی: «ت» (ضمیر پیوسته) قافیه بیت، حروف الحاقی دارد؛ بنابراین حاوی تبصره است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: کلمات قافیه: «دانایی» و «سودایی» / حروف اصلی: «ا»: مصوت بلند (قاعده ۱) / حروف الحاقی: «یی»

گزینه «۳»: کلمات قافیه: «انداخت» و «ساخت» / حروف اصلی: «خت» / حروف الحاقی: ندارد

گزینه «۴»: کلمات قافیه: «ارادت» و «زیادت» / حروف اصلی: «ت»: حروف الحاقی: ندارد

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه)

۲۷- گزینه «۳»

(مجتبی فراه‌ری)

قافیه اصلی: بدانیم و توانیم / قافیه دوم: یکدیگر و ار (مخفف اگر)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بیت فاقد ردیف و کلمات «شاد و یاد» قافیه هستند. (دقت کنید کلمات «بودند و نکردند» نمی‌توانند قافیه بسازند)

گزینه «۲»: در این گزینه «دارم از او» ردیف و «جنون و خون» کلمات قافیه هستند، ولی بیت فاقد قافیه دوم است و دو کلمه «سینه و قطره» نمی‌توانند قافیه بسازند.

گزینه «۴»: در این بیت «شو» ردیف و «آزاد و شاد» کلمات قافیه هستند ولی دو کلمه مطلق و خلق به دلیل تفاوت در حروف قافیه نمی‌توانند قافیه بسازند.

(مطلق: ق، خلق: ق)

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه)



۲۸- گزینه «۴»

(مجتبی فرهادی)

هر	مش	ک	را	ن	قا	ب
-	-	U	-	U	-	U

ق	مر	می	ک	نی	م	کن
U	-	-	U	-	U	-

تشریح سایر گزینه‌ها:

تقطیع درست سایر گزینه‌ها به این شکل است:

گزینه «۱»: ---U-U-UU---

گزینه «۲»: -U--U--U--U

گزینه «۳»: --U---U---U

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۲۹- گزینه «۴»

(عزیز الیاسی‌پور)

سه گزینه دیگر مفهوم یکسانی دارند و آن این است که شرایط اوضاع بد و نامطلوب به شرایط و اوضاع خوب و مطلوب تغییر یافته است، اما در بیت گزینه «۴» شاعر تنها به بیان اوضاع مطلوب می‌پردازد و سیر تغییر از شرایط بد به شرایط خوب در آن دیده نمی‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مقوم، صفحه ۲۵)

۳۰- گزینه «۱»

(هومن نمازی)

تمامی گزینه‌ها به مفهوم موجود در بیت سؤال یعنی صدق در طاعت و عبادت خداوند اشاره دارند، ولی در گزینه «۱» فقط اطاعت را علت نزدیکی به خداوند می‌داند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مقوم، صفحه ۶۷)

علوم و فنون ادبی (۲)

۳۱- گزینه «۲»

(هومن نمازی)

بازنویسی کلیله و دمنه توسط ملا حسین واعظ کاشفی صورت گرفت، اما «رشحات عین‌الحیات» را فرزند او علی بن حسین واعظ کاشفی نوشت.

نکته: اگرچه در کتاب درسی صراحتاً به اینکه نویسنده «رشحات عین‌الحیات» فرزند نویسنده «انوار سهیلی» است اشاره نشده، اما درواقع همین‌طور است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۸، ۳۹ و ۸۴)

۳۲- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا علویان)

«عباس‌نامه» از کتب نثر مصنوع صفوی به قلم وحید قزوینی، جامع عباسی کتابی در باب عرفان از شیخ بهایی، عالم‌آرای عباسی اثری با موضوع تاریخ از اسکندر بیگ ترکمان و در نهایت مجالس‌المؤمنین با موضوع زندگی‌نامه اثری از قاضی نورالله شوشتری است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۳۳- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا علویان)

این بیت با قافیه‌ای ساده (چنگ و زنگ) و استفاده از تشبیه حسی (می) به‌سان عقیق فاقد مختصات ادبی سبک هندی است و از حیث سبک‌شناختی بیشتر به اشعار دوره خراسانی نزدیک است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: استفاده از ردیف طولانی و خوش‌آهنگ (می‌کنیم تو را)

گزینه «۲»: استفاده از اسلوب معادله؛ شاعر برای مضمون مصراع اول یک مصداق از طبیعت آورده است (بوی = راز، دل = غنچه)

گزینه «۳»: استفاده از تلمیحات رایج؛ شاعر با استفاده از تلمیح رایج خضر و آب بقا، مضمونی نو پدید آورده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۸۲)

۳۴- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا امیری)

خط (موی صورت) یار به خضری می‌ماند که قصد چشمه حیوان کند.
مشبه: خط / مشبه‌به: خضر / ادات تشبیه: ماند / وجه‌شبه: قصد چشمه حیوان کند

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: بیت، فاقد ادات تشبیه است.

گزینه «۳»: بیت، فاقد وجه شبه است.

گزینه «۴»: بیت، فاقد وجه‌شبه و ادات تشبیه است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۵- گزینه «۴»

(هومن نمازی)

شرح ابیات:

تشبیه در مورد «ب» دیده نمی‌شود.

تشبیه مورد «الف»: شمع فلک مانند پروانه است و نیز تشبیه مرجع دیده می‌شود در هر دو مصراع.

تشبیه مورد «د»: تو مانند امید با ما هستی و تنهایی.

استعاره بیت «الف»: لعل استعاره از لب معشوق، شمع فلک استعاره

استعاره بیت «ب»: خون گریه کردن خامه، خاک بر سر کردن توسط خط.



توجه داشته باشید که شریعت عشق اضافه تخصیصی است، مثل شریعت اسلام، شریعت مسیح و ...

استعاره بیت «ج»: خون صراحی (اضافه استعاری و تشخیص) صراحی ظرف شراب است و خون صراحی یعنی صراحی مانند کسی است که خون دارد و مجموعاً استعاره از شراب است.

استعاره بیت «د»: درخت مورد ندا قرار گرفته و تشخیص و استعاره است. کنایه‌ها به ترتیب «ب - د»: خاک بر سر کردن و خون گریه کردن کنایه دارد. مورد «ج» کنایه ندارد. مورد «د»: سربرکشیدن کنایه از سربلند بودن و به خود افتخار کردن است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۶- گزینه «۲»

وزن این گزینه «مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن» است که همسان تک‌پایه‌ای می‌باشد. وزن سایر گزینه‌ها همسان دولختی می‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن

گزینه «۳»: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

گزینه «۴»: مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فاعلاتن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۳۷- گزینه «۳»

(رضا رنبری)

نشانه‌های هجایی در صورت سؤال، بیان وزن «فاعلن مفاعیلن فاعلن مفاعیلن» یا فاعلاتن مفعولن فاعلات مفعولن» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

وزن گزینه «۱»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (همسان تک‌پایه‌ای)

وزن گزینه «۲»: فاعلن مستفعلن فاعلن مستفعلن یا فاعلاتن فاعلن فاعلاتن فاعلن (همسان دولختی)

وزن گزینه «۴»: فاعلن مستفعلن فاعلن مستفعلن یا فاعلاتن فاعلن فاعلاتن فاعلن (همسان دولختی)

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۳۸- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

«تمودیم»، «زور» و «کوه» دارای مصوت «و» هستند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۳۹- گزینه «۴»

(هومن نمازی)

وزن این بیت متناوب غیردوری است. متأسفانه طراحان کنکور تفاوتی میان اوزان متناوب و دوری قائل نیستند. اوزان متناوب به دو دسته دوری و غیردوری تقسیم می‌شوند. در اوزان متناوب دوری، شاید کلیدی‌ترین نکته، سکوت میان هر پاره (مصراع) باشد. به عبارتی دقیق‌تر، هر وزن دوری‌ای متناوب است ولی هر متناوبی دوری نیست.

توضیح علمی‌تر: وزن دوری تکرار بُرشی است بر زنجیره عروضی، به شرط آن که با کنار هم نهادن دو بُرش یک دایره کامل عروضی تشکیل نشود.

وزن مصراع‌ها:

گزینه «۱»: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن (دارای مکث در نیم‌مصراع)

گزینه «۲»: مستفعلن فع مستفعلن فع (دارای مکث در نیم‌مصراع)

گزینه «۳»: مفتعلن فع مفتعلن فع (دارای مکث در نیم‌مصراع)

گزینه «۴»: مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فاعلاتن (بدون مکث در نیم‌مصراع)

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۴۰- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا علویان)

بیت مذکور در صورت سؤال اشاره دارد به جان‌فشانی و فداکاری در راه عشق، چنان‌که شمع نیز در این راه جانش را از دست می‌دهد (خاموش می‌شود و می‌میرد). در بیت گزینه «۳» نیز با صراحت به همین مفهوم اشاره شده است.

تشریح ابیات دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: زیبایی خدادادی معشوق و برتری وی بر سایرین

گزینه «۲»: هیچ‌کسی نمی‌تواند رازدار اسرار عاشق باشد.

گزینه «۴»: هجران و دوری از یار مقدمه‌ای برای وصال او و گویا عین رسیدن به یار است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۷۰)

جامعه‌شناسی (۱)

۴۱- گزینه «۲»

(پوار پللیان)

قسمت نخست گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر است؛ قسمت دوم گزینه‌های «۱» و «۲» پیامد غیرارادی است. قسمت سوم گزینه «۱» پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر است؛ بنابراین پاسخ صحیح گزینه «۲» است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۶ تا ۸)

۴۲- گزینه «۴»

(فرهاد منوچهری)

اقدامات شتاب‌زده انسان در مواجهه با طبیعت، نمایانگر تأثیرگذاری جهان اجتماعی بر جهان طبیعی است.

وضع قواعد خاص توسط انسان‌ها برای مقابله با سیل، نمایانگر تأثیرگذاری جهان طبیعی بر جهان اجتماعی است.

تغییر آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان بر اثر شناخت خداوند، نمایانگر تأثیر جهان ماوراءطبیعی بر جهان اجتماعی است.

انتخاب کشاورزی متناسب با آب و هوای هر منطقه توسط انسان‌ها، نشان‌دهنده تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

۴۳- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - درست - نادرست (پدیده‌های اجتماعی درون جهان اجتماعی و متعلق به آن هستند).

گزینه «۲»: نادرست (سایر پدیده‌های اجتماعی، آثار و پیامدهای کنش اجتماعی هستند) - درست - درست.

گزینه «۴»: درست - درست - نادرست (همه پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند).

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۳، ۱۴، ۲۱، ۲۵، ۳۱، ۳۲ و ۳۴)

۴۴- گزینه «۳»

(الهام رضایی)

بیت مذکور: طرد عناصر معنوی و مقدس در جهان متجدد

فرهنگ اساطیری: نوعی از جهان معنوی و محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است.

عقلانیت ابزاری: رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن، برای تسلط بر طبیعت در جهان متجدد

شرک، بت‌پرستی، نگاه نژادی و قبیله‌ای: از اعتقادات و ارزش‌های بنیادی جهان اجتماعی شبه‌جزیره عربستان

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۴۱، ۵۱ و ۵۲)

۴۵- گزینه «۴»

(راضیه ابراهیمی نژاد)

تشریح موارد نادرست:

- جهان معنوی دو نوع توحیدی و اساطیری دارد.

- در جهان دنیوی، طبیعت، هیچ‌گونه غایت، معنا و هدفی ندارد.

- از آن جایی که گاهی در فرهنگ دنیوی، جهان دیگر در خدمت خواسته‌های دنیوی پذیرفته می‌شود، نمی‌توان گفت در این فرهنگ جهان دیگر به‌طور

مطلق انکار می‌شود.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - درست

گزینه «۲»: نادرست - نادرست

گزینه «۳»: درست - درست

گزینه «۴»: درست - نادرست

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۵۱)

۴۶- گزینه «۳»

(آریتا بدرقی)

جامعه سرمایه‌داری، تحرک اجتماعی صعودی را برای کسانی که منابع ثروت را در اختیار دارند، امکان‌پذیر می‌کند.

جامعه آپارتاید صرفاً برای یک نژاد خاص امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد.

جهانی که حول ارزش‌های دنیوی و این جهانی شکل می‌گیرد، تحرک اجتماعی را در محدوده همان ارزش‌ها به رسمیت می‌شناسد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۹)

۴۷- گزینه «۱»

(سیدآرش مرتضائی)

ممکن است جهان اجتماعی در مواجهه با جهان‌های دیگر به «خودباختگی فرهنگی» گرفتار شود. جهان اجتماعی هنگامی به داد و ستد و تعامل می‌پردازد که اعضای آن، به‌طور فعال و خلاق براساس نیازها، مشکلات و مسائل خود، با جهان اجتماعی دیگر روبه‌رو شوند. اما اگر اعضای آن مبهوت و مقهور جهان اجتماعی دیگر شوند و در نتیجه حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدهد، دچار «خودباختگی فرهنگی» می‌شوند؛ در آن صورت عناصر فرهنگی دیگر را بدون تحقیق و گزینش و به شیوه‌ای تقلیدی فرا می‌گیرند. جهان اجتماعی خودباخته به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد، بنابراین نه می‌تواند فرهنگ گذشته خود را تداوم ببخشد یا گسترش دهد و نه می‌تواند آن را رها کند و از آن بگذرد و به جهان اجتماعی دیگری که مبهوت و مقهور آن شده است، ملحق شود. از اینجا رانده و از آنجا مانده!



از خودبیگانگی فرهنگی دو معنای متفاوت دارد:

اگر جهان اجتماعی فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند، دچار از خودبیگانگی تاریخی می‌شود. جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند، به این معنای از خودبیگانگی گرفتار می‌شوند. اگر عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان دچار از خودبیگانگی حقیقی (فطری) می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۲ تا ۱۰۶)

۴۸- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

هویت فرهنگی جوامع اسلامی از نظر مستشرقان و تاریخ‌نگاران غربی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست؛ بلکه هویتی سکولار و دنیوی است که به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌گردد. این هویت در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی، امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف ترک، عرب و فارس تقسیم می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۱۰)

۴۹- گزینه «۴»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

هنگامی که سلطه به شیوه فرهنگی اعمال شود بیشتر مورد رضایت و پذیرش قرار می‌گیرد؛ جامعه‌شناسان از این نوع سلطه به «هژمونی» تعبیر می‌کنند.

افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی به منزله گسترش فرهنگ و معانی آن است و کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی نیز به منزله محدود شدن گستره آن است که می‌تواند زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر باشد. از این‌رو تأمین جمعیت مناسب برای جهان‌های اجتماعی مسئله‌ای هویتی است.

جهان اسلام طی سده‌های مختلف یا مانند آنچه در جنگ‌های صلیبی گذشت به دفع مهاجمان پرداخت یا مانند آنچه در حمله مغول رخ داد، مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد.

فارابی با افزودن ملاک «دین‌مداری و دنیامداری» مدینه فاضله را جامعه‌ای الهی می‌داند که براساس سنت و قانون الهی شکل می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۱۰، ۱۲۵، ۱۲۹ و ۱۳۴)

۵۰- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

تشریح موارد نادرست:

- به جامعه‌ای که اعضای آن عقاید و ارزش‌های حق را می‌شناسند ولی به آن پایبند نیستند، جامعه فاسق می‌گویند.
- وسیله آن‌ها استفاده از علوم تجربی برای ساماندهی حسابگرانه و دقیق مؤلفه‌های اقتصادی، برای تضمین حداکثر سود است.
- اقتصاد، روزنه ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۳۴، ۱۳۵ و ۱۴۰)

جامعه‌شناسی (۲)

۵۱- گزینه «۴»

(فروغ نهمی تیموریان)

فرهنگ سرمایه‌داری، کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد و کشورهای دیگر را در پیرامون آن به خدمت می‌گیرد.
فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه و گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگران را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند، فرهنگ سلطه یا استکبار است.
فرهنگی که عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای آن در خدمت گروه و قوم خاصی نیست؛ بلکه سعادت همه انسان‌ها را دنبال می‌کند و از عقاید و آرمان‌های مشترک انسانی سخن می‌گوید، گونه دوم فرهنگ‌هایی است که به‌سوی جهانی شدن گام برداشته‌اند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۱۱۳)

۵۲- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

دیدگاه اول: جهان طبیعت را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی می‌دانند. دیدگاه دوم: جهان ذهنی و فردی افراد را تابع فرهنگ آنها می‌دانند.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - درست

گزینه «۲»: درست - نادرست (مربوط به دیدگاه اول است).

گزینه «۳»: نادرست (مربوط به دیدگاه سوم است). - نادرست (در هر دو دیدگاه اول و دوم، جهان تکوینی محدود به طبیعت است).

گزینه «۴»: نادرست (مربوط به دیدگاه دوم است). - نادرست (مربوط به دیدگاه سوم است).

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۷ و ۸)



۵۳- گزینه «۴»

(آریتا بیرقی)

تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و رنسانس ← انقلاب فرانسه (ب)

فراهم شدن زمینه‌های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب- رعیتی ← رشد تجارت، کشف آمریکا و بالا گرفتن تب طلا (الف)

جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و فتح قسطنطنیه ← ایجاد زمینه‌های فروریختن اقتدار کلیسا (ج)

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۷ و ۵۳)

۵۴- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

جدول کامل شده به شرح زیر است:

روشنگری		
دوره زمانی	ویژگی	پیامد
هفدهم و هجدهم	عقل‌گرایی، نفی وحی	دئیسم
نوزدهم و بیستم	حس‌گرایی، نفی عقل و وحی	دانش ابزاری
پایان قرن بیستم	افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی	بحران معرفتی

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۴۳)

۵۵- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

فراماسونری ابزاری برای تخریب جامعه جهانی پیشین و ساختن جامعه جهانی جدید است.

جامعه جهانی براساس ویژگی‌های فرهنگی و قدرت تأثیرگذاری جوامع مختلف، حالت‌های متفاوتی به خود می‌گیرد.

صنعت، عنصری بود که انباشت ثروت سرمایه‌داران را سرعت بخشید. دولت‌های سکولار با تبلیغ مسیحیت، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را دچار اختلال می‌کردند و از طریق سازمان‌های فراماسونری نیز بر نخبگان سیاسی آن جوامع تأثیر می‌گذاشتند.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۵، ۵۸ و ۵۹)

۵۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

سکولاریسم آشکار، فلسفه‌ها و باورهایی را شامل می‌شود که به صراحت، ابعاد غیرمادی جهان هستی را انکار می‌کنند. دئیسم؛ یعنی دین بدون شریعت و بدون مذهب، لاد مذهبی، و اعتقاد به خدایی که هیچ‌گونه برنامه‌ای برای هدایت و سعادت بشر ندارد. در دوران رنسانس رویکرد دنیوی به عالم، در سطح هنر، اقتصاد، سیاست و هم‌چنین در قالب حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی آشکار شد. هنرمندان دوران رنسانس با بازگشت به هنر یونان، به

ابعاد جسمانی و دنیوی انسان اهمیت دادند. آناپتست‌ها گروهی از پروتستان‌هایی بودند که به مخالفت با جریان‌های دنیاگرایانه‌ای پرداختند که از دوران رنسانس پدید آمده بود. این گروه با تحولات اجتماعی بعدی جهان غرب همراهی نکردند.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۸، ۴۲، ۴۷ و ۴۸)

۵۷- گزینه «۴»

(سیدآرش مرتضایی‌فر)

مفاهیم شمال و جنوب عمدتاً بعد از جنگ جهانی دوم به کار گرفته شد چون برخی اندیشمندان معتقد بودند که چالش اصلی بین بلوک شرق و غرب نیست بلکه بین کشورهای فقیر و غنی است.

- در سال ۱۹۸۹ م سازمان ملل با طرح پیمان باسل تلاش کرد تا از انتقال زباله‌های کشورهای صنعتی به کشورهای فقیر جلوگیری کند.

- برگزاری مراسم عید پاک، ازدواج و تدفین براساس آموزه‌های مسیحیت، نشانه‌ای از افول سکولاریسم یا دوران پساکولاریسم است.

- نظریه‌پردازان لیبرال، آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند و مخالف هر نوع مداخله دولت در اقتصاد بودند.

(پایه‌شناسی (۲)، چالش‌های جهانی، صفحه‌های ۷۶، ۸۸، ۹۶، ۱۰۰ و ۱۰۱)

۵۸- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

نظریه جنگ تمدن‌های هانتینگتون، نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی را در قبال مقاومت‌های کشورهای غیرغربی توجیه می‌کرد.

(پایه‌شناسی (۲)، چالش‌های جهانی، صفحه ۸۶)

۵۹- گزینه «۲»

(امیرمهری افشار)

بررسی عبارات نادرست:

- امام خمینی (ره) انقلاب را هنگامی آغاز کرد که شاه تحت حمایت دولت‌های غربی بود و مأموریت حفظ امنیت منطقه را برعهده داشت. روشنفکران چپ نیز از صحنه رقابت‌های سیاسی داخلی کشور حذف شده بودند.

- امام خمینی (ره) به‌عنوان یک مرجع دینی، مردم و عالمان را از موضع مقاومت منفی به فعالیت رقابت‌آمیز بازگرداند.

(پایه‌شناسی (۲)، پیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۲۰)

۶۰- گزینه «۴»

(ارغوان عبدالملکی)

منورالفکران غرب‌گرا، نسبت به کشورهای استعمارگر احساس خطر نمی‌کردند، بلکه حضور سیاسی و اقتصادی آنان را یک فرصت می‌دانستند.

(پایه‌شناسی (۲)، پیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۱)

روانشناسی

۶۱- گزینه «۴»

(همیدرضا توکلی)

در سه گزینه اول، تحسین و توجه گوینده بر اساس ویژگی‌های حسی و ظاهری (مثل رنگ، نور، طراحی بیرونی) بیان شده که نشان‌دهنده پردازش ادراکی است. اما در گزینه «۴»، علاوه بر ویژگی‌های ظاهری تمرکز بر کارایی، منطق طراحی و کیفیت عملکرد است که از نوع پردازش مفهومی به شمار می‌رود.

(روانشناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۲۲)

۶۲- گزینه «۱»

(همیدرضا توکلی)

- بررسی نحوه ارتباط و رفتارهای اجتماعی در محیط مدرسه، با مشاهده مستقیم به خوبی قابل انجام است.

- فهمیدن دلایل استعفای یک فرد، نیازمند گفت‌وگوی هدفمند، یعنی مصاحبه است.

- برای تحلیل فعالیت‌های مغزی حین حل مسائل، باید از روش‌های مبتنی بر علم اعصاب بهره گرفت.

- برای سنجش سطح استرس در محیط کار، به یک ابزار کمی‌ساز مثل آزمون روان‌شناختی نیاز داریم.

(روانشناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۶۳- گزینه «۱»

(هانا امیرزاده)

«فکر کردن به منافع عموم برای انجام کاری» بیشتر با حیطه اخلاقی سروکار دارد تا حیطه شناختی.

(روانشناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۷)

۶۴- گزینه «۴»

(هانا امیرزاده)

دانش‌آموزان دوره دبستان معمولاً تمایل دارند با کودکانی از جنس خودشان بازی کنند و بازی‌های گروهی را به صورت تعامل‌محور انجام می‌دهند. جمله آشنای «پسرها با پسرها، دخترها با دخترها» در این سن رواج دارد.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: لبخند اجتماعی، خیلی زودتر و در حدود ۲ تا ۳ ماهگی دیده می‌شود.

گزینه «۲»: ترس از افراد غریبه معمولاً در حدود ۸ ماهگی اتفاق می‌افتد، نه در دوران دبستان.

گزینه «۳»: بازی موازی مخصوص خردسالان حدود ۲ تا ۳ ساله است و نه دانش‌آموزان دبستانی.

(روانشناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۵۱)

۶۵- گزینه «۱»

(همیدرضا توکلی)

بررسی عبارت‌ها:

ردیابی درست علامت: زمانی مطرح می‌شود که فرد باید از میان محرک‌های انحرافی، مورد هدف را شناسایی کند (مثلاً تشخیص قطاری خاص از بین چند قطار).

گوشه‌زنگی: زمانی است که فرد باید در طول زمان، برای یک تغییر یا علامت خاص آماده و هوشیار باقی بماند (مانند دیدبانی مداوم تصویر دوربین).

جست‌وجو: مربوط است به زمانی که فرد باید یک محرک مشخص را در یک موقعیت مکانی پیدا کند (مثل پیدا کردن یک کتاب خاص در قفسه کتابخانه).

(روانشناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۷۷ تا ۷۹)

۶۶- گزینه «۳»

(هانا امیرزاده)

عبارت اول مربوط به «پدیده نوک‌زبانی» است؛ حالتی که فرد می‌داند پاسخ در ذهنش هست ولی فعلاً نمی‌تواند آن را بیان کند.

عبارت دوم نمونه‌ای از کاربرد حافظه معنایی است که شامل اطلاعات عمومی مانند دانسته‌های علمی یا جغرافیایی می‌شود.

عبارت سوم بیانگر عدم رمزگردانی است؛ یعنی اطلاعات در ابتدا وارد حافظه نشده‌اند، چون به آن‌ها توجه کافی نشده است.

عبارت چهارم به مرحله «پرسش» در روش پس‌خبا اشاره دارد که هدف آن، فعال‌سازی ذهن قبل از یادگیری است.

(روانشناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۴ تا ۹۸، ۱۰۲ و ۱۰۷)

۶۷- گزینه «۴»

(مهمد عرفان فراهانی)

پرسش اول: روان‌شناسی تنها از مفاهیمی استفاده می‌کند که تعریف روشن و علمی دارند؛ واژه‌هایی مانند «تفکر کاملاً آگاهانه» در متون علمی پذیرفته شده‌اند، اما عباراتی مثل «تفکر شهودی یا نیمه‌خودآگاه» مبنای علمی مشخصی ندارند.

پرسش دوم: با بستن انبردست به یک طناب و ایجاد حرکت پاندولی می‌توان این مسئله را حل کرد. در این صورت از انبردست استفاده غیرمعمولی داشته‌ایم.

پرسش سوم: مطابق تصویر مراحل حل مسئله در کتاب درسی، مرحله دوم اجرا است و بعد از آن، باید مرحله ارزیابی انجام شود.

پرسش چهارم: رنگ صورتی لیوان در این مسئله هیچ نقشی در حل آن ندارد و فقط برای پیچیده کردن مسئله است و اطلاعات زائد تلقی می‌شود.

(روانشناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۴، ۱۱۷، ۱۱۹، ۱۲۰ و ۱۲۱)

ریاضی و آمار (۳)

۶۸- گزینه ۱

(مفهم میبوی)

علی در این موقعیت، خودش به تنهایی درباره سرمایه‌اش تصمیم‌گیری می‌کند، بنابراین تصمیمی فردی گرفته است. چون موضوع به حجم بالایی از دارایی مربوط است و عواقب مالی گسترده‌ای دارد، این تصمیم، مهم و پیچیده است. ملاک تصمیم‌گیری نیز کاهش ضرر و فرار از زیان ناشی از افت ارزش پول به دلیل عدم اطمینان کافی است، پس معیار او خطر محسوب می‌شود.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۳۸ تا ۱۴۲)

۶۹- گزینه ۴

(مفهم میبوی)

عبارت اول: واکنش بدن به کاهش قند خون که منجر به گرسنگی می‌شود، نمونه‌ای از انگیزه زیستی است.

عبارت دوم: سارا پس از خرید گوشی، تلاش می‌کند تصمیمش را منطقی جلوه دهد؛ این نمونه‌ای از تلاش برای هماهنگی پس از تصمیم است.

عبارت سوم: معلم برای تحت کنترل داشتن شرایط کلاس، دست به اقدام فعال می‌زند، که نشان از ادراک کنترل دارد.

عبارت چهارم: کارمندی که پس از تلاش‌های مکرر تسلیم می‌شود، به دلیل تجربه بی‌تأثیری تلاش، دچار درماندگی آموخته‌شده، شده است.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۱، ۱۶۲، ۱۶۹ تا ۱۷۳ و ۱۷۶ تا ۱۷۹)

۷۰- گزینه ۳

(مفهم میبوی)

عبارت اول: اثر روانی لک پوستی که منجر به گوشه‌گیری می‌شود، یعنی روان فرد تحت تأثیر پیامد بیماری جسمی قرار گرفته است (رد گزینه‌های ۱ و ۴).

عبارت دوم: برنامه‌ریزی خواب، تغذیه و ورزش جزو سبک زندگی فرد هستند (رد گزینه‌های ۱ و ۲).

عبارت سوم: شنیدن خبر خوشایند و ایجاد انگیزه، نمونه‌ای از فشار روانی مثبت است (رد گزینه‌های ۱ و ۲).

عبارت چهارم: اینکه فرد نتواند راه‌حلی پیدا کند و مسئله را حل‌نشدنی بداند، مربوط به نوع ارزیابی او از موقعیت است (رد گزینه‌های ۱ و ۴).

عبارت پنجم: پایبندی به ارزش‌های دینی که فرد را از آسیب دور نگه می‌دارد، تأثیر غیرمستقیم مذهب بر سلامت است (رد گزینه‌های ۱ و ۲).

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۶ تا ۱۹۸ و ۲۰۴)

۷۱- گزینه ۱

(اُمر حسن زاده‌فرد)

حروف «هم» در کنار یکدیگر به ۲! حالت جابه‌جایی دارند. عبارت «هم» و سه حرف دیگر «وطن» به ۴! حالت جایگشت دارند. بنابراین در کل داریم:

$$2! \times 4! = 2 \times 24 = 48$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۷۲- گزینه ۲

(اُمر حسن زاده‌فرد)

دو حالت زیر را داریم:

$$\frac{3}{\{7,8,9\}} \times \frac{4}{\{0\}} \times \frac{1}{\{5\}} = 12$$

$$\frac{2}{\{7,9\}} \times \frac{4}{\{8\}} \times \frac{1}{\{5\}} = 8$$

$$\xrightarrow{\text{اصل جمع}} 12 + 8 = 20$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۷۳- گزینه ۴

(مفهم بصیرایی)

$$n(S) = \binom{5+3+2}{3} = \binom{10}{3}$$

$$= \frac{10!}{7! \times 3!} = \frac{10 \times 9 \times 8}{3 \times 2 \times 1} = 120$$

$$n(A) = \binom{3}{3} + \binom{5}{3} = 1 + 10 = 11$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{11}{120}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، مشابه کار در کلاس صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۷۴- گزینه ۳

(مفهم بصیرایی)

$$P(A) = P(A') + \frac{2}{5}$$

$$P(A) + P(A') = 1 \Rightarrow P(A') + \frac{2}{5} + P(A') = 1$$

$$\Rightarrow 2P(A') = \frac{3}{5} \Rightarrow P(A') = \frac{3}{10} = 0.3$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، کار در کلاس صفحه ۲۳)

۷۵- گزینه ۲

(علی قهرمان‌زاده)

پرتاب دو سکه چهار حالت دارد که در ۲ حالت یکسان و ۲ حالت دیگر غیریکسان ظاهر می‌شوند. بنابراین:

$$2 \times 6 + 2 \times 6 \times 2 = 12 + 24 = 36$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۶)

۷۶- گزینه ۱

(مفهم بصیرایی)

$$n(S) = 12 \times 11, \quad n(A) = 4 \times 8$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{4 \times 8}{12 \times 11} = \frac{8}{33}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۷)



۷۷- گزینه «۴»

(امیر مضموریان)

فضای نمونه: هر نفر برای پیاده شدن ۶ انتخاب دارد. طبق اصل ضرب داریم:

$$n(S) = 6 \times 6 \times 6 \times 6 \times 6 = 6^5$$

پیشامد A: ابتدا به ۶ حالت ایستگاهی که فرد A و B پیاده می‌شوند تعیین می‌شود. حال به ۵ حالت ایستگاه فرد C مشخص شده و سپس برای فرد D و E هر کدام ۶ حالت وجود دارد:

$$n(A) = 6 \times 5 \times 6 \times 6 = 5 \times 6^3$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{5 \times 6^3}{6^5} = \frac{5}{6^2} = \frac{5}{36}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۷)

۷۸- گزینه «۲»

(فرشید کریمی)

$$B' \subset A' \\ \Rightarrow A \subset B$$

بنابراین:

$$1) A' - B = A' \cap B' = B'$$

$$2) A \cup B' \neq B \cup B'$$

$$3) B' - A' = B' \cap A = \emptyset$$

$$4) B - A' = B \cap A = A$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۶)

۷۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

در گام سوم به گردآوری، سازماندهی و پاکسازی داده‌ها می‌پردازیم، پس گزینه «۳» جواب سؤال است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۰)

۸۰- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

هریک از گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم.

گزینه «۱»: چارک اول $Q_1 = 80$ و چارک سوم $Q_3 = 130$ است، پس دامنه میان‌چارکی استفاده از تلفن هوشمند برابر با $IQR = 130 - 80 = 50$ دقیقه است (درست).

گزینه «۲»: اگرچه ۷۵٪ دانش‌آموزان از شبکه‌های اجتماعی استفاده کرده‌اند ولی ممکن است مجموع زمان استفاده‌شان کمتر از کسانی باشد که بازی کرده‌اند. بنابراین بیشترین زمان استفاده الزاماً مربوط به شبکه‌های اجتماعی نیست (نادرست).

گزینه «۳»: طبق نمودار ۵۰٪ یعنی نصف دانش‌آموزان از تلفن هوشمند برای بازی استفاده کرده‌اند (درست).

گزینه «۴»: ۷۵٪ دانش‌آموزان از تلفن هوشمند برای شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند، پس $75 - 100 = -25$ درصد برای این منظور استفاده نمی‌کنند (درست).

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۰)

علوم و فنون ادبی (۳)

۸۱- گزینه «۲»

(مفسن اصغری)

در این دوره گروهی از شاعران دوره بازگشت به قصیده‌سرایی به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی پرداختند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۱۳)

۸۲- گزینه «۲»

(عزیز الیاس‌پور)

موارد «ج و د» اشتباه هستند:

(ج) داستان‌نویسی به شیوه جدید (رمان‌نویسی) در ادبیات کلاسیک فارسی سابقه ندارد و محصول یک قرن گذشته است.

(د) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های تاریخی بود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۸۳- گزینه «۲»

(مفسن اصغری)

(ب) شاعر (صائب تبریزی) مصرع دوم را از حافظ شیرازی تضمین کرده است.

(ج) نیکویی به گنجی شبیه شده است.

(د) واژه‌های «کوهکن (فرهاد) و بیستون» با هم تناسب دارند.

(الف) «گریستن تاک» استعاره مکنیه و تشخیص دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع)

۸۴- گزینه «۳»

(مهمر مشهوریان)

در این بیت، ۳ مجاز وجود دارد: جهان اول، مجاز از نعمت‌های جهان - جو مجاز از مقدار بسیار کم و ناچیز - جهان دوم، مجاز از مردم جهان (حواستان باشد سر فرود آوردن کنایه دارد نه مجاز)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «دست» مجاز از کف دست (حواستان باشد در عرف کنکور، استعاره‌های مصرحه را مجاز تلقی نکنید مانند نرگس)

گزینه «۲»: «دم» مجاز از لحظه (البته برخی معتقدند معنی حقیقی واژه دم، لحظه است نه معنی مجازی!)

گزینه «۴»: «چند روز» مجاز از کل زندگی دنیوی (چند یک صفت مبهم است که از ۳ تا ۱۰ را شامل می‌شود و عمر انسان معمولاً سال‌های زیادی طول می‌کشد) - «خاک» مجاز از قبر یا گور یا آرامگاه

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان)

۸۵- گزینه «۴»

(رضا رنبری)

وزن مشترک در مصراع صورت سؤال و گزینه «۴»: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع (ناهمسان)

بررسی سایر گزینه‌ها:

وزن گزینه «۱»: مفتعلن مفاعلهن مفتعلن مفاعلهن (همسان دولختی)

وزن گزینه «۲»: مفتعلن فاعلهن مفتعلن فاعلهن (همسان دولختی)

وزن گزینه «۳»: مفتعلن فاعلهن مفتعلن فاعلهن (همسان دولختی)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)



۸۶- گزینه ۳»

(مجتبی فرهاری)

بیت فاقد آرایه تلمیح است و در این گزینه واژه «خلیل» به معنی «دوست» است و ارتباطی با داستان حضرت ابراهیم (ع) ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: تلمیح: اشاره به داستان حضرت خضر (ع) که آب حیات نوشید و عمر جاودان یافت.

گزینه ۲: تلمیح: اشاره به داستان سیمرغ و کوه افسانه‌ای قاف

گزینه ۴: تلمیح: به داستان حضرت موسی (ع) اشاره دارد (درختی که حضرت موسی (ع) در وادی ایمن به حوالی کوه طور تجلی انوار حق تعالی را بر آن مشاهده کرد).

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع)

۸۷- گزینه ۲»

(رضا رنبری)

الف) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن (همسان دولختی)

ب) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعّلن (ناهمسان)

ج) مفعول فاعلات مفاعیلن فاعّلن (ناهمسان)

د) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعّلن (ناهمسان)

ه) فاعلاتن مفاعیلن فعّلن (ناهمسان)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۸۸- گزینه ۱»

(محمّد مشهوریان)

وزن این بیت، «مفعول مفاعیلن مفاعیلن» است، درحالی‌که وزن سایر ابیات، «مفعول مفاعیلن مفاعی (فعولن)» است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۸۹- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور سراسری ۱۴۰۰)

در بیت «ب» شاعر در انتظار صبح (می‌تواند استعاره از وصال باشد) است و انتظار طولانی خود را به انتظار روزه‌داران برای اتمام روز و رسیدن وقت افطار تشبیه می‌کند.

در بیت «ه» نیز شاعر تمام شب را منتظر است تا نسیم صبحگاهی خبری از معشوق برایش بیاورد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه‌های ۱۳۴)

۹۰- گزینه ۳»

(امیرحسین اشتری)

بیت صورت سؤال و سایر گزینه‌ها، در حال وصف زیبایی حضرت محمد (ص) هستند، درحالی‌که بیت گزینه ۳» به وصف عظمت شخصیت و منش حضرت محمد (ص) پرداخته است، به گونه‌ای که آسمان پابوس ایشان می‌گردد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۲۲۴)

عربی زبان قرآن (۱)

۹۱- گزینه ۳»

(مسیر رضایی)

«یحدث»: پدید می‌آید / «الإعصار الّذی»: طوفانی که (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «یسحب»: می‌کشد / «أسماك المّحیط»: ماهی‌های اقیانوس (رد گزینه ۲) / «إلی السّماء»: به آسمان / «یأخذها»: آن‌ها را می‌برد (رد سایر گزینه‌ها) / «إلی مکان آخر»: به مکان دیگری (رد گزینه‌های ۱ و ۴؛ در گزینه ۴، «از محیطی» هم اضافی است) / «مرّتين فی السّنة»: دو بار در سال (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «أحياناً»: گاهی (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

(ترجمه)

۹۲- گزینه ۱»

(محمّد رضا سوری - نعاونر)

«قد قامَت ب»: اقدام نموده (کرده) است به (رد گزینه ۴) / «تَسجیل»: درج، ثبت / «المحافظات الشماليّة الثلاث»: استان‌های سه‌گانه شمالی (رد سایر گزینه‌ها) / «فی قائمَة التّراث العالمیّ»: در لیست میراث جهانی (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «لأنّ»: به خاطر اینکه، زیرا / «لها منّاظر رائعة»: آن‌ها چشم‌اندازهای جالبی دارند (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «البطاقات البريديّة»: کارت پستال‌ها (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

تکات مهم درسی:

(۱) قد + ماضی = ماضی نقلی

(۲) ل + اسم یا ضمیر (در ابتدای جمله): دارد

(ترجمه)

۹۳- گزینه ۴»

(محمّد بادربین - یاسوج)

«لَمْ يُعرَف»: شناخته نشد (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «السّلوک الّذی»: رفتاری که (رد گزینه ۱) / «كانت تظهر»: نشان می‌دادند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «الدّلفین»: دلفین‌ها / «فی الماء»: در آب / «لأنّ»: زیرا / «كان مُختلفاً»: متفاوت بود (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «عَمّا»: با آنچه / «قد تَعَوّد»: (در این‌جا) عادت کرده‌اند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «العلماء»: دانشمندان (رد گزینه ۳) / «أن یروا»: ببینند / «فی سُلوک الحیوانات»: در رفتار حیوانات (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۹۴- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «أعجب» به معنی «عجیب‌ترین» صحیح است. ترجمه صحیح: اینترنت عجیب‌ترین پدیده‌های موجود در زمین را به مردم معرفی می‌کند! گزینه ۲: «شرقتونا» فعل مخاطب و به معنی «به ما افتخار دادید» است. گزینه ۳: ترجمه صحیح: جشن‌های زیادی هرساله پیرامون گرمی‌داشت شهیدان برگزار می‌شود!

(ترجمه)



۹۵- گزینه «۴»

(مید یگلدی)

«باور می کنی»: تصدق (رد گزینه های ۱ و ۳) / «بال هایش»: (جناخین + ه)
جناخیه / «هشتاد بار»: ثمانین مره (رد گزینه های ۲ و ۳) / «یک ثانیه»:
الثانیة الواحدة (رد گزینه ۱)

نکات مهم درسی:

(۱) مراقب فعل های مشابه باشید:

- صدق (يصدق): راست گفت

- صدق (يصدق): باور کرد

(۲) محدود اعداد ۱۱ تا ۹۹ همیشه به صورت مفرد می آید؛ مثال:
«هشتاد بار»: ثمانین مره

(ترجمه)

۹۶- گزینه «۱»

(کامران عبداللہی، سید مہمد علی مرتضوی)

صورت سؤال می گوید: «عالم بدون عمل، مانند درخت بی میوه است.»

همه ابیات داده شده، به ارتباط بین علم و عمل اشاره دارند، به جز گزینه «۱».

(مفهوم)

۹۷- گزینه «۳»

(مہمد رضا سوری - نھاوئر)

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «وَقُودٌ - وَقُودٌ / مُعَالَجَةٌ - مُعَالَجَةٌ

گزینه «۲»: «مُوسِعَةٌ - مُوسِعَةٌ / يُؤَكِّدُونَ - يُؤَكِّدُونَ / أَنْ تَنْكَلِمَ - أَنْ تَنْكَلِمَ

گزینه «۴»: «أَكْثَرُ - أَكْثَرُ / عَبْرَ - عَبْرَ

(ضبط حرکات)

۹۸- گزینه «۴»

(کتاب تاک - کنکور انسانی ۱۴۰۲ نوبت دوم تیرماه)

در گزینه «۴»، «أربعة عشر» (۱۴) عددی بین ۱۱ تا ۹۹ است، پس محدود
آن مفرد آمده است (بلداً). همچنین «التاسعة» بر وزن «الفاعلة» برای بیان
ساعت صحیح است.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «ولدای الاثنین» یک ترکیب وصفی - اضافی است، «الاثنین»
(عدد دو اصلی) صفت برای «ولدای» است، پس باید از نظر اعراب با آن
هماهنگ باشد. «ولدای» در واقع «ولدان + ی» بوده است، پس مرفوع است،
بنابراین صفت آن نیز باید مرفوع باشد، پس «الاثنان» صحیح است.

گزینه «۲»: در عربی، اول یکان و سپس دهگان می آید، همچنین «ثمانون»
نقش مفعول را برای فعل «رأيت» دارد، پس باید منصوب باشد، بنابراین عدد
به شکل «خمساً و ثمانین» صحیح است.

گزینه «۳»: «معدود ثلاث» (۳) باید جمع بیاید، بنابراین «ثلاث مرآت»
صحیح است.

نکات مهم درسی:

(۱) در اعداد سه تا ده، محدود به شکل جمع می آید.

(۲) در اعداد ۱۱ تا ۹۹، محدود همواره مفرد به کار می رود.

(۳) در عربی، برخلاف زبان فارسی، ابتدا یکان و سپس دهگان ذکر می شود.

(۴) ساعت در عربی همواره بر وزن «الفاعلة» می آید.

(عذر)

۹۹- گزینه «۳»

(مہمد رضا قائم مقامی - اصغوان)

«قتل» فعل ماضی مجهول است، پس «مجاهدون» نایب فاعل و موصوف
است و «الشجعان» هم صفت آن است. (ترجمه عبارت: مبارزان شجاع ما در
جنگ تحمیلی کشته شدند، پس آنها را گرامی می داریم.)

نکات مهم درسی:

(۱) هرگاه اسم مثنی، مضاف واقع شود، «ن» آخر آن حذف می شود؛ مثال:

«مجاهدون + ضمیر متصل (نا) = مجاهدونا»

(۲) نائب فاعل همواره پس از فعل مجهول می آید و از نظر اعراب، همیشه
مرفوع است.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «يُصَدَّرُ» فعل معلوم است، «صناعات» مفعول و موصوف است و
«يدوية» صفت آن است. (وقتی فعل مجهول نداریم، قطعاً نائب فاعل
نداریم!)

گزینه «۲»: «يُنتَفَعُ» فعل مجهول است، اما نائب فاعل آن از نوع ضمیر
موجود در فعل است. «رجل» مبتدا و موصوف و «عالم» صفت آن است.

گزینه «۴»: «تَغْلُقُ» فعل مضارع مجهول است. «نوافذ» نائب فاعل و مضاف
است، «حجرات» نیز مضاف الیه آن است.

(انواع هملاط)

۱۰۰- گزینه «۲»

(سید مہمد علی مرتضوی)

در گزینه «۲»، «اشفنی» از «اشف + نون وقایه + ضمیر (ی)» تشکیل شده
است.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «نون در «اضمنی» جزء سه حرف اصلی فعل است.

گزینه «۳»: «حلوانی» یک اسم است.

گزینه «۴»: «عین» (در «عینی») یک اسم است.

(قواعد فعل)

عربی زبان قرآن (۲)

۱۰۱- گزینه «۱»

(ابوطالب درانی)

«نعمت الله»: نعمت خدا، نعمت الله (رد گزینه های ۲ و ۴) / «ألف بين
قلوبكم»: بین دل هایتان الفت ایجاد کرد (رد گزینه ۳) / «كُنْتُمْ أَعْدَاءَ»:
دشمن بودید (رد گزینه های ۲ و ۴) / «نعمته»: نعمتش (رد گزینه ۳)

نکته مهم درسی:

اگر خبر، اسمی جمع باشد و وابسته ای هم نداشته باشد، می توان آن را به
صورت مفرد نیز ترجمه کرد؛ مثال:

«كُنْتُمْ أَعْدَاءَ»: دشمن بودید / دشمنان (هم) بودید

(ترجمه)



۱۰۲- گزینه «۱»

(مرتضی کاظم شیروری)

«إِنْ»: اگر، چنانچه (رد گزینه ۴) / «زاد»: زیاد شود، افزایش یابد (رد گزینه ۲) / «الطائر الطنان»: مرغ مگس خوار / «نشاطاً»: فعالیت (رد گزینه های ۲ و ۴) / «فی الطیران»: در پرواز (رد گزینه ۴) / «فلیبذل جهداً کثیراً»: باید تلاش زیادی انجام دهد (رد گزینه های ۲ و ۳) / «جسمه الصغیر»: بدن کوچکش / «لیحفظ»: تا ... حفظ کند (رد گزینه های ۳ و ۴) (ترجمه)

۱۰۳- گزینه «۲»

(کتاب تاک - کنگور انسانی ۱۴۰۲ نوبت دوم تیرماه)

«فصل الإنسان»: برتری انسان (رد گزینه ۳؛ «در» اضافی است) / «أَنْ یؤثّر»: ترجیح دهد (رد گزینه های ۳ و ۴؛ فعل به اشتباه به صورت مصدر (اسم) ترجمه شده است) / «حیث یضّرهُ»: در جایی که به او زیان می رساند (رد سایر گزینه ها؛ در گزینه ۱، «حتی» اضافی است، در گزینه های ۳ و ۴، نیز «أنجا - هرجا» معادل مناسبی برای «حیث» نیستند) / «حیث ینفعهُ»: در جایی که به او سود می رساند (رد گزینه های ۳ و ۴) / «أَلّا یكونَ»: (أَلّا = أَنْ + لا) که نباشد (رد سایر گزینه ها) / «یُقَدّم»: مقدم بدارد، ترجیح بدهد (ترجمه)

۱۰۴- گزینه «۴»

(مهمرباشا سوری - نعاونر)

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: به کار برده اند ← به کار برده شده است (فعل ماضی مجهول است).
گزینه «۲»: ترجمه درست عبارت: پدرم به مناسبت جشن تولدم برایم دستبندی خرید، آن دستبند بسیار گران بود.
گزینه «۳»: نمی رسید ← نخواهید رسید (فعل آینده منفی است)
دوستش دارید ← دوست دارید (ترجمه)

۱۰۵- گزینه «۱»

(سیر مهمرباشا سوری)

«جوانی دروغگو»: (موصوف و صفت نکره) شاب کذاب (رد گزینه های ۳ و ۴) / «در دریا»: فی البحر (رد گزینه ۳) / «شنا می کرد»: (فعل ماضی استمراری) کان یسبح (رد گزینه های ۲ و ۴) / «به غرق شدن وانمود کرد»: تظاهر بالغرق (رد گزینه ۳) / «صدا زد»: نادى (رد گزینه ۴) (ترجمه)

۱۰۶- گزینه «۳»

(امیر حسین شکوری)

در این عبارت، «مؤسّسة» نادرست است و شکل صحیح آن «مؤسّسة» است. همچنین «تستطیع» نیز نادرست و «تستطیع» درست است. (شبه حرکات)

۱۰۷- گزینه «۴»

(کتاب تاک - کنگور انسانی ۱۴۰۱)

صورت سؤال، گزینه ای را می خواهد که در آن اسم فاعل وجود نداشته باشد. در گزینه «۴»، «مؤلفه» (با توجه به معنا و مفهوم جمله) اسم مفعول است، نه اسم فاعل. (ترجمه عبارت: این کتاب ها و موضوعاتشان، در سال های طولانی تألیف شده اند و تغییر نکرده اند!)

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «صالح» بر وزن «فاعل» و اسم فاعل است. گزینه «۲»: «مُنقذة» (با توجه به معنا و مفهوم جمله) اسم فاعل است. (ترجمه عبارت: قطعاً این برنامه هایی که منتشر شده اند، از مصیبت نادانی بسیار نجات دهنده هستند!)

گزینه «۳»: «مُوافِقینَ» و «قائمة» هر دو اسم فاعل هستند.
تکنه: وقتی اسمی با «مُ» شروع شده است و شک داریم که اسم فاعل است، یا اسم مفعول، باید به معنا و مفهوم جمله توجه کنیم:

- اگر اسم مورد نظر، معنای «انجام دهنده کار یا دارنده حالت» داشته باشد، اسم فاعل است.

- اگر اسم مورد نظر، معنای «انجام شده» داشته باشد، اسم مفعول است.

(قواعد اسم)

۱۰۸- گزینه «۲»

(مصطفی قدیمی فرد)

می دانیم فعل شرط و جواب شرط را اگر ماضی باشند، می توان به دو زمان (ماضی یا مضارع) ترجمه کرد:

گزینه «۱»: یُعَس (فعل شرط و ماضی است).

گزینه «۲»: أَشاهد (فعل شرط و مضارع است، پس فقط به صورت مضارع التزامی ترجمه می شود).

گزینه «۳»: تَعَلَّم (فعل شرط و ماضی است).

گزینه «۴»: لم یجتهد (فعل شرط است و از ساختار «لَمْ + مضارع» تشکیل شده است، پس معنای ماضی دارد).

(انواع هملات)

۱۰۹- گزینه «۳»

(مهمرباشا سوری)

صورت سؤال، صفتی را می خواهد که با بقیه فرق کند. در گزینه «۳»، «شدید» صفت برای «إعصار» است و به شکل یک اسم آمده است نه فعل.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «پرسیده» فعلی است که در توصیف اسم نکره «حکیم» آمده است.

گزینه «۲»: «یُعَلِّمَنی» فعلی است که در توصیف اسم نکره «حکیم» آمده است.

گزینه «۴»: «لا تُکسِبان» فعلی است که در توصیف اسم نکره «نعمتان» آمده است.

(قواعد اسم)

۱۱۰- گزینه «۳»

(سیر مهمرباشا سوری)

«دانش آموزان برخاستند تا این که بیشتر تلاش کنند!»؛ دلالتی بر طلب ندارد.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: ساختار «علی + اسم» در ابتدای جمله، معمولاً معنای «بر ... واجب است» می دهد و دلالت بر طلب دارد.

گزینه «۲»: «لیُحاول» معنای امری برای غایب داشته و دلالت بر طلب دارد.

گزینه «۴»: «حاولوا» فعل امر مخاطب است و دلالت بر طلب دارد.

(قواعد فعل)

منطق

۱۱۱- گزینه «۳»

(پرگل ریمیمی)

در متن درس تأکید شده است که منطق فقط ابزاری برای فهم فلسفه نیست، بلکه در زندگی روزمره در امور مختلفی مانند تصمیم‌گیری، تعلیم و تعلّم، دادوستد و حتی گفت‌وگوهای روزمره نقش اساسی دارد. همچنین، به نقش منطق در تشخیص درستی یا نادرستی استدلال‌های نشریات و آگهی‌های تجاری نیز اشاره شده، اما این‌ها هر یک نمونه‌هایی جزئی از یک کاربرد کلی‌تر هستند. گزینه «۳» این کاربرد کلی و اصلی را به خوبی پوشش می‌دهد و جامع‌ترین و دقیق‌ترین گزینه در میان چهار مورد است. سایر گزینه‌ها یا بخشی از کاربرد را ذکر کرده‌اند یا تأکید را از نکته اصلی منحرف کرده‌اند.

(منطق، منطق، ترازوی انریشه، صفحه ۵)

۱۱۲- گزینه «۳»

(علی معزی)

عبارت مندرج در گزینه «۳» نوعی مغالطه ابهام در مرجع ضمیر است. در عبارت گزینه «۳» معلوم نیست نهاد جمله «صحیح است» از زبان شنوندگان چیست. مرجع ضمیر مورد اشاره در این عبارت می‌تواند «افزایش بودجه عمرانی دولت» باشد یا اینکه کل گزاره سخنران را تأیید کنند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: این عبارت می‌تواند زمینه‌ساز دو مغالطه شیوه نگارشی کلمات باشد. الف) ویرگول: برادرِ پدربزرگم فوت کرده است. / برادر، پدربزرگم فوت کرده است.

ب) کلمه «فوت» می‌تواند هم به معنای «مُردن» تلقی شود و هم به معنای «جریان هوایی که از دهان بیرون می‌آید». البته این مورد هم مغالطه نگارشی است، زیرا با گذاشتن ضمه (ـُ) روی حرف اول می‌توان از آن جلوگیری کرد و در واقع این دو معنا مربوط به دو لفظ متفاوت هستند.

گزینه «۲»: ضامن: شخص ضمانت‌کننده یا قطعه‌ای که مانع فعال شدن ناخواسته بمب می‌شود.

گزینه «۴»: در واقع شخص بسیار خجالتی است و گوینده عبارات مثبتی را درباره‌اش به کار برده است.

(منطق، ترکیبی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۷ و ۱۰۵ و ۱۰۶)

۱۱۳- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سروان)

اگر قضیه صادق «بعضی الف ب است» را داشته باشیم، آنگاه رابطه بین موضوع و محمول این قضیه می‌تواند تساوی، عموم و خصوص مطلق و یا عموم و خصوص من‌وجه باشد، اما نمی‌تواند تباین باشد.

مثال برای تساوی: بعضی اجسام دارای بُعد هستند.

مثال برای عموم و خصوص مطلق: بعضی اجسام گیاه هستند.

مثال برای عموم و خصوص من‌وجه: بعضی میوه‌ها شیرین هستند.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۱۴- گزینه «۳»

(مسین آفونری راهنمایی)

تعریف «حسادت» به «آرزوی داشتن آنچه دیگران دارند، بدون آنکه آرزوی نابودی نعمت دیگری را داشته باشید» بی‌ربط است؛ و بین تعریف و مفهوم تعریف‌شده نسبت تباین وجود دارد؛ به دلیل اینکه این تعریف برای مفهوم «غبطه» است.

درواقع می‌توان گفت مفهوم «آرزوی داشتن آنچه دیگران دارند» به دو مفهوم مجزا تقسیم می‌شود که هیچ مصداق مشترکی با هم ندارند: (۱) غبطه (که تعریفش در صورت سؤال آمد، ۲) حسادت: آرزوی داشتن آنچه دیگران دارند، همراه با آرزوی نابودی نعمت دیگران.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۱۱۵- گزینه «۲»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ابتدا مشاهدات خود را مطرح کرده است و سپس به روش علم تجربی متوسل شده است که هر دو در حیطه استقرای تعمیمی هستند.

گزینه «۲»: استنتاج بهترین تبیین است. زیرا احتمالات مختلف بررسی شده‌اند و تبیین‌های اشتباه حذف شده‌اند و البته احتمالات دیگری هم وجود دارد. مثلاً ممکن است در راه رفتن به منزل تصادف کرده باشد و الان در بیمارستان باشد. اما این احتمالات دیگر بعید بوده‌اند و تلویحاً رد شده‌اند.

گزینه «۳»: استدلال قیاسی است، زیرا از همه افراد سؤال پرسیده شده و به‌طور قطعی نتیجه گرفته است که «همه آنها دعوت‌م را پذیرفته‌اند». چون تمام جامعه آماری را بررسی کرده‌ایم، این استدلال، استقرای تام است که نوعی قیاس محسوب می‌شود.

گزینه «۴»: محمد تجربیات محدود خود (درمان سردرد با قرصی خاص) را به همه موارد و برای همه افراد تعمیم داده است. پس استقرای تعمیمی است.

نکته: عبارت گزینه «۲» در ساختاری شبیه ساختار قیاس استثنایی بیان شده است، اما قید «احتمالاً» در جمله دوم باعث می‌شود محتوای آن مطابق با استنتاج بهترین تبیین باشد.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۹)

۱۱۶- گزینه «۴»

(مهمر رضایی‌بغا)

باید دقت کنید که ابتدا قضیه را استانداردسازی کنید، به‌طوری‌که رابطه یا نسبت، فعل ربطی یا اسنادی باشد. یعنی قضیه «پروانه به دور شمع گشت» باید به صورت «پروانه گردان به دور شمع بود» تبدیل شود؛ پس محمول در آن، «گردان به دور شمع» است. قضیه «جهان گشت ویران ز کردار او» به صورت «جهان ز کردار او ویران گشت» مرتب‌سازی می‌شود؛ پس موضوع در آن، «جهان» است. دقت کنید که در قضیه اول، «گشت» اسنادی نیست ولی در قضیه دوم، «گشت» اسنادی است.

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)



۱۱۷- گزینه «۱»

(پوار پاکدل - فاروج)

اگر قضیه «هیچ الف ب نیست» کاذب باشد، متناقض آن یعنی قضیه «بعضی الف ب است» قطعاً صادق است، زیرا در احکام مربع تقابل قضایای متناقض همزمان کاذب و همزمان صادق نمی‌توانند باشند و از صدق و کذب یک طرف قضیه می‌توان به کذب و صدق قضیه متناقض آن دست یافت. بنابراین صدق قضیه گزینه «۱» که متناقض قضیه کاذب صورت سؤال است، نتیجه‌گیری درستی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: قضیه «هر الف ب است» در این گزینه متضاد قضیه «هیچ الف ب نیست» است و با توجه به احکام قضایای متضاد از صدق یک طرف تضاد می‌توان به کذب طرف مقابل رسید، اما از کذب یک طرف تضاد نمی‌توان درباره قضیه متقابل با آن نظری داد.

گزینه «۳»: قضیه «بعضی الف ب نیست» در این گزینه متداخل قضیه «هیچ الف ب نیست» است و با توجه به احکام قضایای متداخل از کذب قضیه کلی نمی‌توان به کذب قضیه جزئی متداخل با آن دست یافت.

گزینه «۴»: از قضایای کاذب نمی‌توان عکس مستوی گرفت. **نتیجه:** عکس مستوی را تنها از قضایای صادق می‌توان گرفت نه قضایای کاذب.

(منطق، اقلام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۸)

۱۱۸- گزینه «۳»

(فیروز نژادرفی - تبریز)

با توجه به اینکه یکی از مقدمات سالبه است پس مقدمه بعدی نمی‌تواند سالبه باشد. (رد گزینه‌های «۱» و «۴»)

با توجه به اینکه در نتیجه محمول (ج) دارای علامت مثبت است، طبق شرط سوم اعتبار قیاس اقترانی باید در مقدمه‌ها هم دارای علامت مثبت باشد و چون این مفهوم در گزینه «۲» علامت منفی دارد، این گزینه هم نمی‌تواند پاسخ درست باشد.

با درنظرگرفتن گزینه «۳» (هر ج ب است) هم قانون نتیجه قیاس و هم شرایط اعتبار قیاس اقترانی رعایت می‌شوند.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۴ تا ۸۰)

۱۱۹- گزینه «۲»

(مهمر کرمی‌نیا - رفسنجان)

قیاس استثنایی در کلی‌ترین حالت با توجه به قضیه شرطی‌اش دارای دو نوع اتصالی و انفصالی است. از طرفی خود قیاس انفصالی هم دارای سه نوع است. یعنی جمعاً ۴ نوع قیاس استثنایی داریم که هر کدام نیز چهار حالت دارند؛ پس قیاس استثنایی در کل دارای ۱۶ حالت است.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۵)

۱۲۰- گزینه «۱»

(مهمر کرمی‌نیا - رفسنجان)

این عبارت می‌تواند هم به مغالطه مسموم کردن چاه نزدیک باشد، هم به تله‌گذاری و هم به توسل به احساسات. مثلاً در داستان لباس پادشاه اشخاصی که پادشاه را عریان می‌بینند و نمی‌گویند، از ترس نادان

نامیده‌شدن ساکت می‌مانند؛ یعنی هم صفت ناشایستی به کسانی که نپذیرفتند پادشاه لباس زیبایی دارد نسبت داده شده است (مسموم کردن چاه)، هم از «ترس» که یک احساس است سوء استفاده شده است (توسل به احساسات) و هم طرف دیگر نادان پنداشته‌شدن، «دانا» فرض شدن با تأیید زیبایی لباس شاه است (تله‌گذاری) و تمام این افراد نخواهند رسوا شوند و همرنگ جماعت شده‌اند.

(منطق، سنشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۱۱)

فلسفه یازدهم

۱۲۱- گزینه «۳»

(هسین آفونری راهنماپی)

دانش فلسفه و علم روان‌شناسی در موضوع و روش مشترک نیستند؛ اما ممکن است در مسائل و مباحث مشترک باشند؛ مثلاً در مسئله شناخت که هم مسئله روان‌شناسی است هم فلسفه، اما درعین حال هر کدام این مسئله را از جنبه‌های مختلفی بررسی می‌کنند.

(فلسفه یازدهم، ترکیبی، صفحه‌های ۹، ۱۰ و ۱۳ تا ۱۵)

۱۲۲- گزینه «۳»

(پوار پاکدل - فاروج)

در مصراع «آن‌که آورد مرا باز برد تا وطنم» وطن همان عالم حقیقی است که مردم بدان هدایت می‌شوند نه عالمی که بدان خو گرفته‌اند. مردم مانند زندانیان درون غار به عالم سایه‌ها (عالم محسوس و غیرحقیقی) خو گرفته‌اند و به کمک فیلسوف و به‌تدریج و به‌سختی به وطن یا همان عالم معقول و حقیقی دست می‌یابند و هدایت می‌شوند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مردم به عالم درون غار یا همان عالم محسوس عادت کرده‌اند و آن را حقیقی می‌دانند.

گزینه «۲»: فیلسوف آن زندانی‌ای است که ابتدا به‌تنهایی از زنجیر عادت‌ها و تعصبات و باورهای غلط رهایی می‌یابد و سپس به‌تنهایی سعی در هدایت دوستان خود و مردم دارد. بنابراین فیلسوف ابتدا هم در دست‌یابی به حقیقت و هم در هدایت خلق تنهاست.

گزینه «۴»: تمثیل غار با تمام نمادهای درون آن مثالی برای استقلال در اندیشه و رهایی از عادت‌های غیرمنطقی است.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶)

۱۲۳- گزینه «۳»

(موسی سپاهی - سراوان)

تردید عمومی در مورد حقیقت و دانش به‌طور مستقیم نتیجه منفی تنوع آرا و نظریات متضاد فیلسوفان و اندیشمندان اولیه یونان باستان بود که منجر به بی‌اعتمادی به دانش و اندیشه شد. این تردید عمومی، یکی از نتایج مستقیم و فوری این تضاد آرا بود.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۴)



۱۲۴- گزینه ۳»

(پرگل رهیمی)

تفاوت بنیادین میان سقراط و این گروه در رویکرد به حقیقت و مخاطب است. سقراط، به جای تحمیل اندیشه، با پرسشگری تدریجی، ذهن مخاطب را به تفکر واداشته و او را به سوی کشف حقیقت سوق می‌داد. در مقابل، مغالطه‌گران با بهره‌گیری از فنون ظاهری گفتار و مهارت در سخنوری، صرفاً هدف اقناع مخاطب را داشتند، حتی اگر استدلالشان فاقد پایه منطقی بود. گزینه‌های دیگر یا نادرست‌اند یا تفاوت‌هایی حاشیه‌ای‌اند.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس انریشه، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۱۲۵- گزینه ۲»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

هر شناختی یک متعلق و مابازا دارد، اما این مابازا لزوماً در خارج از ذهن انسان نیست، بلکه گاهی متعلق شناخت (چیزی که انسان به آن شناخت دارد) درون ذهن و تفکر انسان است، همچون بسیاری از موضوعات علم منطق؛ و گاهی اصلاً خود ماهیت انسان به‌طور کلی می‌تواند موضوع شناخت باشد.

بررسی دیگر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «وقتی کودک می‌گوید «منی‌دانم» یعنی آنکه معنا و مفهوم شناخت و دانستن برای او روشن است، منتها می‌داند این معنای روشن (شناخت) در مورد یک موضوع برای او حاصل نشده و به همین علت می‌گوید «منی‌دانم».

گزینه ۳: «همین که ما با طرف مقابل خود صحبت می‌کنیم، یا لیوان آبی را برمی‌داریم و می‌نوشیم، یا از عمل کسی خوشحال یا عصبانی می‌شویم، گویای آن است که ما به امکان شناخت خود پی برده‌ایم.

گزینه ۴: «گرگیاس که یکی از سوفیست‌ها بود اعتقاد داشت: «اولاً چیزی وجود ندارد... همین حرف او نشان‌دهنده انکار «اصل واقعیت داشتن جهان» در اولین گام است.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۶ تا ۴۸)

۱۲۶- گزینه ۴»

(مهر کرمی‌نیا - رفسنجان)

عقل ابزاری برای شناخت است که هم می‌تواند بر اتکا بر حواس به شناخت برسد و هم بدون استفاده از حواس. آنگاه که از داده‌های حسی استفاده می‌کند، موجب شناخت تجربی می‌شود.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۴)

۱۲۷- گزینه ۲»

(علی معزی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «بحث ابن‌سینا درباره شناخت شهودی، در فضایی مجزا از استدلال عقلی بود.

گزینه ۳: «اصل برای ملاصدرا «عقل» بود و معارف وحیانی تنها «شاهد» و دلیل تأیید آموزه‌های عقل در فلسفه او هستند.

گزینه ۴: «نظام فلسفی سهروردی مبتنی بر شهود است. او کوشید آنچه را از طریق شهود به دست آورده بود، تبیین استدلالی کند.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

۱۲۸- گزینه ۴»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

نظر سقراط و افلاطون درباره حقیقت انسان کمابیش یکی بوده و در گزینه‌ها باید دنبال دیدگاه افلاطون بگردیم. عبارت گزینه ۴ «منطبق با نظر افلاطون است.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «از منظر افلاطون نفس هیچ‌یک از محدودیت‌های بدن را ندارد.

گزینه ۲: «در دیدگاه افلاطون نفس انسان جزء عقلانی وجود او است نه جزئی از عقل او.

گزینه ۳: «دیدگاه ارسطو است.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۱)، صفحه ۷۲)

۱۲۹- گزینه ۱»

(مهر رضایی‌ریا)

از نظر فلاسفه مسلمان، نمی‌توان انسان را به یک موجود صرفاً زمینی و مادی تقلیل داد و در همان حال برای وی ویژگی‌هایی متعالی و ارزشمند مانند آزادگی، کرامت انسانی، نوع‌دوستی و فضایی از این قبیل قائل شد. (نادرستی گزینه ۱) آنان همچنین یا خود عارف بودند یا عارفانی را می‌شناختند که با قدم سلوک و پاکی نفس، به مرحله‌ای رسیده بودند که مراتب برتر و مجرد هستی را شهود می‌کردند. (درستی گزینه ۴) آنان همچنین با تفکر و تعمق فکری، دینی را قبول کرده بودند که در کتاب آسمانی‌اش به‌روشنی و آشکارا از حقیقتی به نام «روح» سخن گفته و آن را هدیه‌ای الهی و غیرزمینی شمرده است (درستی گزینه ۳). همچنین، این کتاب آسمانی انسان را موجودی جاویدان، جانشین خدا در زمین و مسجود فرشتگان محسوب کرده است. (درستی گزینه ۲)

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه ۷۸)

۱۳۰- گزینه ۲»

(مهر رضایی‌ریا)

کارهایی که انسان آن‌ها را برای رفع نیازهای خود انجام می‌دهد، مانند خرید مایحتاج روزانه و یا استراحت و آشپزی، فعل طبیعی هستند، ولی دسته دیگر افعالی هستند که مورد ستایش و تحسین یا سرزنش و تقبیح قرار می‌گیرند، مانند احسان و ایثار که به آن‌ها فعل اخلاقی می‌گویند. انسان‌ها به افعال طبیعی نیز به صورت فطری گرایش دارند و همه انسان‌ها کمابیش افعال طبیعی را انجام می‌دهند، اما ممکن است انسانی هیچ فعل اخلاقی‌ای انجام ندهد.

نکته: افعال به ظاهر طبیعی هم اگر با هدفی اخلاقی انجام شوند (که قابل قضاوت یعنی، تحسین یا سرزنش باشد)، اخلاقی محسوب می‌شوند. در واقع ملاک تمایز اصلی این دو نوع فعل «هدف و غایتی است که شخص از انجام آنها دارد».

(فلسفه یازدهم، انسان، موبود اخلاقی‌گر، صفحه ۸۵)

اقتصاد

۱۳۱- گزینه «۴»

(معدری ضیائی)

بررسی موارد نادرست:

الف) کارآفرینان سازمان‌دهنده هستند یعنی منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

ج) امروزه بسیاری از کسب و کارها در ایران به شکل شخصی‌اند.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۴، ۶، ۱۴ و ۱۶)

۱۳۲- گزینه «۳»

(تفرین سافری)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صحیح است؛ در نقطه C، فرد ۳ کیلو گوشت و ۶ کیلو مرغ می‌تواند بخرد، در نقطه E فرد تمامی پول خود را به خرید مرغ اختصاص می‌دهد و می‌تواند حداکثر ۱۵ کیلو مرغ خریداری کند و هیچ واحد از گوشت را خریداری نمی‌کند. در نتیجه می‌توان گفت هزینه فرصت انتخاب نقطه E، به جای خرید از نقطه C، ۳ کیلو گوشت یا ۴۵ واحد پولی ($3 \times 15 = 45$) است که فرد از آن صرف‌نظر کرده است.

گزینه «۲»: صحیح است؛ برای مثال اگر بخواهیم از نقطه D به نقطه C برویم. میزان خرید گوشت از ۲ کیلو به ۳ کیلو افزایش می‌یابد و میزان خرید مرغ از ۹ کیلو به ۶ کیلو کاهش می‌یابد، از آنجا که نمودار خط بودجه به صورت خطی با شیب ثابت است بنابراین می‌توان گفت به‌دست آوردن ۱ کیلو گوشت بیشتر، مستلزم از دست دادن ۳ کیلو مرغ است.

گزینه «۳»: نادرست است، بودجه این خانوار با توجه به نقطه A برابر است با: واحد پولی $5 \times 15 = 75 =$ بودجه خانوار در نقطه F، فرد ۲ کیلو گوشت و ۳ کیلو مرغ می‌تواند بخرد، بنابراین میزان پول صرف شده در این نقطه برابر است با:

$$(3 \times 5) + (2 \times 15) = \text{میزان پول صرف شده در نقطه F}$$

$$\text{واحد پولی } 15 + 30 = 45$$

در نتیجه با مقایسه پول صرف شده در نقطه F، با بودجه فرد می‌توان نتیجه گرفت با انتخاب نقطه F، فرد ۳۰ واحد پولی ($75 - 45 = 30$) پس‌انداز خواهد داشت.

گزینه «۴»: صحیح است؛ در نقطه G این خانواده ۶ کیلو بیشتر از بودجه خود (نسبت به نقطه C) مرغ خریداری خواهد کرد و میزان خرید گوشت تغییری نمی‌کند. بنابراین بودجه این خانواده ۳۰ واحد پولی ($6 \times 5 = 30$) باید افزایش یابد تا بتواند نقطه G را انتخاب کند.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۱۳۳- گزینه «۱»

(معدری کاردارن)

- خطرپذیری پایه و اساس نیاز به تهیه بیمه است.

- قیمت اولیه در روی هر ورقه سهم توسط شرکت پذیرهنویسی مشخص می‌شود.

- در حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت نرخ سود تا پایان دوره قرارداد تغییری نمی‌کند.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۵، ۱۵۶ و ۱۶۰)

۱۳۴- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی یا همان کاهش حجم پول در گردش را به کار می‌گیرد.

بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به مردم به‌طور مستقیم از مقدار پول در دست مردم بکاهد. تورم را کنترل و نقدینگی در گردش را کاهش دهد.

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه ۱۲۰)

۱۳۵- گزینه «۲»

(معدری ضیائی)

اقتصاد مقاومتی، اقتصادی است پیشرفته، مردمی و دانش‌بنیان که در برابر تهدیدات و تکانه‌های داخلی و خارجی، آسیب‌ناپذیر است و با اتکای به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های داخلی و استفاده از فرصت‌های بیرونی، نیازها و مشکلات اقتصادی را رفع می‌کند و با تحریم‌ها و تهدیدات دشمنان، به زانو در نمی‌آید. استقلال اقتصادی به معنای قطع ارتباط با کشورهای دیگر نیست و هر کشوری برای پیشرفت، به تعامل منطقی با کشورهای دیگر نیاز دارد. مهم آن است که این تعامل، مقتدرانه و از روی تدبیر باشد.

(اقتصاد، مقاومت‌سازی اقتصاد، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۵)

۱۳۶- گزینه «۳»

(محمدرحیم متولی)

الف) گاهی دولت‌ها برای حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر، تعرفه‌های گوناگونی بر واردات برخی از کالاها وضع می‌کنند.

ب) کشور انگلستان در سال ۱۷۰۱، قانونی را در مجلس خود تصویب کرد که براساس آن واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی به کشور را ممنوع اعلام می‌کرد. این قانون در حمایت از صنعت منسوجات داخلی انگلستان صورت گرفته بود.



ج) در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان، قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام قرارداد «گات» مشهور شد.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۵)

۱۳۷- گزینه «۴»

(تفرین سامری)

- نمودار صعودی نشان‌دهنده نمودار عرضه است. در نمودار عرضه رابطه قیمت و عرضه مستقیم است، یعنی با افزایش قیمت میزان عرضه بیشتر خواهد شد. بنابراین بالا رفتن روی نمودار عرضه بیانگر قیمت بیشتر کالا و افزایش عرضه است. در نقطه B نسبت به نقطه A عرضه و قیمت بیشتر است.

- در وضعیت تعادل در بازار میزان عرضه و تقاضا با هم برابر می‌شود. در این نقطه، تولیدکننده حداکثر دریافتی را دارد زیرا تمام کالاهای تولیدی خود را به فروش می‌رساند.

- نقطه E بیانگر وضعیت مازاد تقاضا (کمبود عرضه) در بازار است. در این حالت چون گروهی از تقاضاکنندگان نمی‌توانند کالای مورد نظر خود را پیدا کنند حاضرند آن را با قیمت بیشتری بخرند و این باعث بالا رفتن قیمت کالا تا رسیدن به تعادل می‌شود. همچنین در این نقطه همه محصولات تولیدکنندگان به فروش می‌رسد، زیرا میزان تقاضا زیاد است.

(اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می‌کنند؟، صفحه‌های ۳۸ تا ۵۱)

۱۳۸- گزینه «۴»

(مهمربسین متولی)

(الف)

= مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله دوم
نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ (قیمت کالا در مرحله اول - قیمت کالا در مرحله دوم)

$$(40,000 - 30,000) \times \frac{9}{100} = 900$$

(ب)

= مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله اول

نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در مرحله اول

$$= 30,000 \times \frac{9}{100} = 2,700 \text{ تومان}$$

ج)

= مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده
= مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر (سوم)
نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در مرحله سوم

$$= 70,000 \times \frac{9}{100} = 6,300 \text{ تومان}$$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؟، صفحه ۶۳)

۱۳۹- گزینه «۲»

(کنکور تیرماه ۱۴۰۴)

بیکاری دوره‌ای: بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.

جمعیت زیر ۱۵ سال - جمعیت کل = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

$$\text{نفر } 2,900,000 = 3,800,000 - 900,000 = \text{جمعیت } 15 \text{ سال و بالاتر}$$

جمعیت غیرفعال - جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت فعال

$$\text{نفر } 2,500,000 = 2,900,000 - 400,000 = \text{جمعیت فعال}$$

جمعیت شاغل - جمعیت فعال = جمعیت بیکار

$$\text{نفر } 500,000 = 2,500,000 - 2,000,000 = \text{جمعیت بیکار}$$

$$100 \times \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} = \text{نرخ بیکاری}$$

$$= \frac{500,000}{2,500,000} \times 100 = 20 \text{ درصد}$$

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۷)

۱۴۰- گزینه «۲»

(کنکور خارج از کشور ۱۴۰۴)

الف - صحیح است: سالیانه حدود ۱/۳ میلیارد تن از مواد غذایی تولیدشده برای مصرف انسان در جهان دور ریخته می‌شود. این مقدار، یک سوم کل محصول غلات جهان را شامل می‌شود. در نتیجه خواهیم داشت:

$$\text{میلیارد تن } \frac{3}{9} = 3 \times \frac{1}{3} = 1 = \text{کل محصول غلات جهان}$$

ب - غلط است؛ براساس گزارش فائو - سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد - سالیانه حدود ۱/۳ میلیارد تن از مواد غذایی تولیدشده برای مصرف انسان در جهان دور ریخته می‌شود.

ج - صحیح است: سالیانه حدود ۱/۳ میلیارد تن از مواد غذایی تولیدشده برای مصرف انسان در جهان دور ریخته می‌شود.

د - غلط است؛ بعضی گزارش‌ها نشان از آن دارد که در ایران ائتلاف مواد غذایی بسیار فراتر از متوسط جهانی است.

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در منابع، صفحه ۱۱۴۸)



عربی، زبان قرآن (۳)

۱۴۱- گزینه «۴»

(معمور یادبرین - یاسوج)

«إِنَّ»: قطعاً، بدون شک (باید در اول جمله بیاید؛ رد گزینه ۲) / «جَعَلْنَاهُ قرآنًا عربياً»: قرآن را به زبان عربی قرار دادیم (رد گزینه ۳) / «لَعَلَّكُمْ»: امید است شما (رد گزینه ۱) / «تَعْقِلُونَ»: بیندیشید، خردورزی کنید (ترجمه، براساس امتحان نهایی فرادر ۱۳۹۹)

۱۴۲- گزینه «۴»

(درویشعلی ابراهیمی)

«لا سوء»: «(لا)ی نفی جنس) هیچ بدی (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «أسوأ»: بدتر (رد سایر گزینه‌ها) / «من الکذب»: از دروغ (رد سایر گزینه‌ها) (ترجمه، براساس امتحان نهایی فرادر ۱۴۰۲)

۱۴۳- گزینه «۲»

(سید ممدعلی مرتضوی)

«قد انطوى»: به هم پیچیده شده است (رد گزینه ۳؛ فعل به صورت متعدی ترجمه شده است) / «فی الإنسان»: در انسان / «عالم مملوء بالعجائب»: جهانی پر از شگفتی‌ها (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «فیجب»: پس باید (رد گزینه ۳) / «أن نکشف»: کشف نماییم (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «قلیلاً من»: کمی از (رد گزینه ۱) / «هذه العجائب»: این شگفتی‌ها (رد گزینه‌های ۱ و ۴) (ترجمه)

۱۴۴- گزینه «۲»

(همیرضا قانراهمنی - اصفهان)

«لا نجالس»: فعل نهی از صیغه متکلم به معنای «نباید همنشین کنیم» است (رد گزینه «۱»). معادل فارسی «کأنّ» در گزینه «۳» نیامده است (رد گزینه «۳»). «بیننا»: میان ما (رد گزینه «۴»)

نکات مهم درسی:

فعل نهی در صیغه‌های غایب و متکلم، به صورت «نباید + مضارع التزامی» ترجمه می‌شود.

(ترجمه)

۱۴۵- گزینه «۳»

(آرمین ساعدرناه)

«ای کاش مردم بدانند»: لیت الناس یعلمون (رد سایر گزینه‌ها) / «افتخار تنها به عقلی استوار است»: أما الفخر لعقل ثابت (رد سایر گزینه‌ها) (نکات مهم درسی: دقت کنید که «أما» فقط) بر بخش دوم جمله تأکید دارد.

(ترجمه)

۱۴۶- گزینه «۳»

(افشین کریمیان فرد)

در این گزینه، بیت فارسی با آیه «با دهان‌هایشان چیزی را می‌گویند که در دل‌هایشان نیست» ارتباطی ندارد.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «تو نمی‌دانی شاید خداوند پس از آن امری (نو) ایجاد کند»

گزینه «۲»: «خشمگین نشو چرا که خشم مایه تباهی است»

گزینه «۴»: «هیچ خیری در سخنی نیست مگر اینکه همراه با عمل باشد»

(مفهوم)

۱۴۷- گزینه «۲»

(درویشعلی ابراهیمی)

«میوه لذیذی که مردم آن را به صورت خشک‌شده می‌خورند!» تعریف مناسبی برای «الطین: گِل» نیست.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ریسمان سفیدی در بدن که در آن حس جریان دارد. (عصب)

گزینه «۳»: وسیله‌ای برای خارج کردن آب میوه. (آبمیوه‌گیری)

گزینه «۴»: ماده‌ای قرمز از بدن حیوان که غذاها از آن ساخته می‌شوند. (گوشت)

(مفهوم، براساس تمرین صفة الکتاب درسی)

۱۴۸- گزینه «۴»

(امیرمسین شکوری)

صورت سؤال، درباره کاربرد اشتباه «لکن» در جمله می‌پرسد. می‌دانیم که «لکن» برای «رفع ابهام و تکمیل جمله قبل از خود» استفاده می‌شود، همچنین جمله قبل و بعد از آن، معمولاً با هم از نظر معنایی متضادند، به همین دلیل در گزینه «۴» اشتباه به کار رفته است و به جای آن، باید از «أن» استفاده می‌شد.

ترجمه عبارت: بسیاری از مردم سلامتی را دوست دارند و اعتقاد دارند اما آن ارزشمندتر از هر ثروت دیگری است.

در سایر گزینه‌ها، «لکن» به درستی به کار رفته است.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: غذا بسیار لذیذ و برای بدن مقوی بود اما آن گران بود.

گزینه «۲»: برای امتحان سخت بسیار درس خواندم اما نتایج متأسفانه آنگونه که توقع داشتم نبود.

گزینه «۳»: اخلاق اساس هر جامعه سالمی را تشکیل می‌دهد اما بعضی از مردم اهمیت آن را درک نمی‌کنند.

(انواع هملاط)

۱۴۹- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای، با تغییر)

«لیت»: برای بیان حسرت و «لعل»: برای امید استفاده می‌شود.

(انواع هملاط)

۱۵۰- گزینه «۲»

(معمور یادبرین - یاسوج)

صورت سؤال، «أن» مشبّهة بالفعل را می‌خواهد.

در گزینه «۲»، «أن» چون بر سر اسم (أجرک) و در وسط جمله آمده است، «أن» مشبّهة بالفعل می‌باشد.

نکات مهم درسی:

دقت شود بعد از «ف»، منادا، فعل «قال، يقول» و مشتقات آن، عموماً از

«إن» استفاده می‌شود. (مانند گزینه‌های ۱، ۳ و ۴)

(انواع هملاط)

فلسفه دوازدهم

۱۵۱- گزینه ۲»

(موسی سپاهی - سروان)

آب به عنوان یک واقعیت فیزیکی، ماهیت و وجود آن را به عنوان مفاهیمی انتزاعی (ذهنی) تحت تأثیر قرار می دهد. «آب» (ماهیت) و «وجود آب» دو مفهوم مختلف و متفاوت از یک واقعیت فیزیکی هستند. این واقعیت فیزیکی در جهان خارج است و ذهن ما مفاهیم مذکور را از آن انتزاع می کند. توجه: عبارت های گزینه های «۱» و «۴» را می توان با اندکی تسامح پذیرفت، اما صورت سؤال به دنبال گزاره «دقیق تر» در توصیف وجود و ماهیت است. (فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۴)

۱۵۲- گزینه ۴»

(پواد پاکدل - فاروج)

تومیس نام مکتبی فلسفی در اروپا است که در قرن سیزدهم توسط توماس آکوئیناس پایه گذاری شد. این فلسفه بیشتر متکی بر آرای ابن سینا و تا حدودی ابن رشد، دیگر فیلسوف مسلمان، است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: عبارت «مغایرت وجود و ماهیت قطعاً از اساسی ترین آرا و اندیشه های فلسفی در تفکر اسلامی است» کاملاً درست است.

گزینه «۲»: مکتب تومیس که تحت تأثیر دو تن از بزرگ ترین فیلسوفان مسلمان یعنی ابن سینا و ابن رشد بود باعث شد فیلسوفان غربی بار دیگر با فلسفه ارسطو آشنا شوند.

گزینه «۳»: از اشتراکات توماس آکوئیناس و ابن سینا می توان به موارد زیر اشاره کرد: ۱- توجه و اهمیت دادن به اصل «مغایرت هستی و پیستی» ۲- علاقه به تبیین مسائل دینی توسط روش فلسفی و عقلی ۳- طرح استدلال اثبات وجود خدا بر پایه اصل «مغایرت وجود و ماهیت» ۴- علاقه هر دو آن ها به فلسفه ارسطویی

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه های ۶ و ۷)

۱۵۳- گزینه ۳»

(پرگل ریمی)

در این تست، باید نسبت میان موضوع و محمول را از نظر ضرورت، امکان یا امتناع بررسی کنیم:

«مربع، چهار ضلع دارد» یک قضیه ضروری است؛ چون اگر مربع چهار ضلع نداشته باشد، دیگر مربع نیست، این رابطه وجوبی است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «باران می بارد امشب!» ناظر بر حالتی ممکن و غیر ضروری است. گزینه «۲»: ادعای «همه پرندگان می توانند پرواز کنند» به ظاهر کلی است، اما در واقع پرندگانی چون شترمرغ و پنگوئن این ویژگی را ندارند؛ پس ضروری نیست و در مواردی نادرست نیز هست.

گزینه «۴»: «ماشین دوستم قرمز است» یک واقعیت موقتی است که امکان تغییر دارد؛ پس نسبت آن امکانی است، نه ضروری.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه های ۹ و ۱۰)

۱۵۴- گزینه ۴»

(مهم کرمی نیا - رفسنجان)

وقتی رابطه موضوع و محمول وجوبی باشد، یعنی میان موضوع و محمول رابطه ناگزیر و ضروری برقرار است و محمول را نمی شود از موضوع سلب کرد. چنین قضیه ای همواره صادق خواهد بود.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه های ۹ و ۱۰)

۱۵۵- گزینه ۳»

(امیرمهر قلعه کاهی)

ذات ماهیت ها سه نوع است: واجب الوجود بالذات (ناگزیر از وجود)، ممکن الوجود بالذات و ممتنع الوجود بالذات (ناگزیر از عدم).

«فریاد بی صدا» یک عبارت متناقض است که از لحاظ عقلی امکان وجود ندارد، زیرا لازمه فریاد صدای بلند است و نه بی صدایی! پس این عبارت ممتنع الوجود بالذات است.

«انسان چهار دست» از لحاظ عقلی و منطقی امکان وجود دارد، منتها تا به حال علت آن فراهم نشده است، در نتیجه به وجود نیامده است؛ پس ممکن الوجود بالذات است.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه های ۱۰ تا ۱۲)

۱۵۶- گزینه ۲»

(مهم رضایی بقا)

دقت کنید که رابطه علیت رابطه ای وجودی است و عمیق تر از سایر روابط است. اما نیازمندی یا بی نیازی، تفاوت اصلی آن با سایر روابط نیست؛ زیرا در سایر روابط نیز می توان وابستگی و نیاز را مشاهده کرد، اما نیازمندی در هستی، ویژگی متمایزکننده رابطه علیت است. ضمناً صرف عمیق تر بودن رابطه، تفاوت اساسی آن را به وضوح نمی رساند. (رد گزینه «۱»)

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه های ۱۴ و ۱۵)

۱۵۷- گزینه ۱»

(علی معزی)

دکارت معتقد است درک رابطه علیت نیاز به تجربه و آموزش ندارد، ولی یافتن مصداق های علت و معلول نیازمند تجربه و آموزش است. ابن سینا هم مانند هیوم معتقد است که پی بردن به رابطه علیت از طریق تجربه امکان پذیر نیست.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه های ۱۶ تا ۱۸)

۱۵۸- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمانهای)

هرگاه از چپستی و چرایی اشیا سؤال می شود، به این معنی است که قبلاً وجود اشیا را پذیرفته ایم.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه های ۱۳ و ۱۴)

۱۵۹- گزینه ۲»

(فیروز نژاد زهف - تبریز)

بین ضعیف بودن ترمز و تمام شدن لنت ها رابطه سنخیت وجود دارد.

رد سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: رابطه وجوبی است و بیشتر متناسب با اصل وجوب علی و معلولی است.

گزینه «۳»: معمولاً این طور است نه همیشه. هنگام سوختن تمیز گاز چنین اتفاقی نمی افتد.

گزینه «۴»: همیشه هنگام شکستن شیشه صدای بلند به وجود نمی آید، گاهی صدای کوتاهی به وجود می آید (مثلاً هنگام ترک خوردن شیشه در اثر سرما).

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه های ۱۸ تا ۲۱)

۱۶۰- گزینه ۴»

(هسین آفونری راهنمایی)

ضرورت وجود واجب الوجود بالذات از جانب ذات خودش است نه چیز دیگری.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: خودش خودش را پدید نیاورده است بلکه همیشه بوده است. گزینه «۲»: این ویژگی عام تر از واجب الوجود بالذات است و برای واجب الوجود بالغیر هم محسوب می شود.

گزینه «۳»: ضرورت وجودش همواره بوده و قید زمان برایش معنا ندارد.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه های ۱۱ و ۱۲)



دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

مهر

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

مسئول آزمون	حمید لنجان‌زاده اصفهانی
مسئول دفترچه	حامد کریمی
ویراستار	پوریا کریمی جبلی، مهدی میر
مدیر گروه مستندسازی	محیا اصغری
مسئول درس مستندسازی	علیرضا همایون‌خواه
طراحان	حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، فرزاد شیرمحمدلی
حروف‌چینی و صفحه‌آرایی	معصومه روحانیان
ناظر چاپ	حمید عباسی

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه «۲»

(ممد اصفهانی)

نویسنده، مردم عامی و ساده‌دل را همچون گلّه گوباره می‌داند. واژه گلّه نیز نشان می‌دهد که با موجوداتی سروکار داریم که گلّه‌ای زندگی می‌کنند و ویژگی مهم آنان، بلاهت آنان است. واژه «گوباره» معنای «گاو» دارد.

(درک متن، هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه «۲»

(ممد اصفهانی)

در متن می‌خوانیم «صاحبان قدرت و حکام جباری که ... مردم تحت امر آنها» که یعنی مردم تحت امر این پادشاهان.

(درک متن، هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه «۳»

(ممد اصفهانی)

متن سراسر به بررسی برخی عوامل تقدیرگرایی در دنیای اسلام می‌پردازد و حکام، برخی علما و مردم ساده‌دل را نام می‌برد.

(درک متن، قرابت معنایی، هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه «۳»

(ممد اصفهانی)

متن باید با بیتی از حافظ تمام شود که در بیان و در ستایش اختیار باشد، نه جبر. بیت گزینه پاسخ است که در ستایش اختیار است و دیگر ابیات ابیاتی جبری است.

(درک متن، هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه «۱»

(ممد اصفهانی)

شکل درست بیت: قضا کشتی آنجا که خواهد برد / و گر ناخدا جامه بر تن درد

(ترتیب کلمات، هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه «۲»

(کتاب استعداد تحلیلی، هوش کلامی)

مودی: آزاردهنده، نیرنگ‌کار

(معنای واژگان، هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه «۱»

(کتاب استعداد تحلیلی، هوش کلامی)

قُبور: ج قبر، گورها

(معنای واژگان، هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه «۲»

(شمار کرمی)

تقی در طبقه بالای تخت است و پتوی طبقه پایین او قرمز است. پتوی آبی و سبز به یک تخت متعلقند، پس تقی پتوی آبی و سبز ندارد. رنگ پتوی او قرمز هم که نیست، پس زرد است.

(شفیقت‌یابی، هوش منطقی ریاضی)

۲۵۹- گزینه «۲»

(شمار کرمی)

اگر پتوی تخت بالای اسحاق سبز باشد، پتوی خود اسحاق آبی است. شخص طبقه بالای اسحاق هم قطعاً ابراهیم نیست پس یا اسماعیل است یا تقی. حال هشت حالت داریم که فقط ۲ تا مطلوب است، یعنی احتمال $\frac{2}{8}$ یا $\frac{1}{4}$ است.

اسماعیل سبز	تقی قرمز / ابراهیم قرمز تقی زرد / ابراهیم زرد
اسحاق آبی	ابراهیم زرد / تقی زرد ابراهیم قرمز / تقی قرمز

تقی سبز	اسماعیل قرمز / ابراهیم زرد اسماعیل زرد / ابراهیم قرمز
اسحاق آبی	ابراهیم زرد / اسماعیل قرمز ابراهیم قرمز / اسماعیل زرد

(شفیقت‌یابی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۰- گزینه «۱»

(فرزاد شیرمهرلی)

اگر هفده سال پیش سن برادرها $\bigcirc$ و $\square$ بوده باشد، داریم:

$$\begin{cases} \bigcirc + \square = 11 \\ \bigcirc \times \square = 28 \end{cases}$$

می توان معادله را به صورت کلامی بیان کرد و گفت کدام دو عدد هستند که حاصل ضرب آن ها ۲۸ و حاصل جمع آن ها ۱۱ است. اما برای حل ریاضی سؤال، از معادله بالا داریم:

$$\bigcirc = 11 - \square$$

$$(11 - \square) \times \square = 28$$

با جایگذاری در معادله پایین:

$$\Rightarrow \square^2 - 11\square + 28 = 0$$

$$\Rightarrow (\square - 4) \times (\square - 7) = 0 \Rightarrow \square, \bigcirc = 4, 7$$

اختلاف سن این دو برادر، $7 - 4 = 3$ سال است.

(ترکیبی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۱- گزینه «۱»

(فاطمه راسخ)

عدد باید فرد باشد تا در تقسیم بر چهار، باقی مانده یک یا سه داشته باشد. پس یکان باید ۳، ۵ یا ۷ باشد. اما عدد مضرب پنج هم نیست، پس یکان یا ۳ است یا ۷. همچنین عدد بین ۴۰۰ تا ۷۰۰ است. پس صدگان ۴، ۵ یا ۶ است. حال با توجه به این یکان و صدگان ها، دهگان را باید به شکلی قرار دهیم که عدد مضرب سه باشد، یعنی مجموع ارقام آن بر ۳ بخش پذیر باشد:

یکان دهگان صدگان

$$4 \rightarrow 453, 483$$

$$4 \rightarrow 447, 477$$

$$5 \rightarrow 543, 573$$

$$5 \rightarrow 537, 567$$

$$6 \rightarrow 633, 663$$

$$6 \rightarrow 657, 687$$

(بیشتری، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۲- گزینه «۴»

(ممیر کنبی)

اگر برای پر کردن مخزن، شیر «الف» به $\bigcirc$ دقیقه زمان نیاز داشته باشد، شیر «ب» به $\bigcirc - 2$ دقیقه و شیر «ج» به $\bigcirc + 2$ دقیقه زمان نیاز دارند.

پس این سه شیر در هر دقیقه به ترتیب $\frac{1}{\bigcirc}$ ، $\frac{1}{\bigcirc - 2}$ و $\frac{1}{\bigcirc + 2}$ را از

مخزن پُر می کنند. پس دو شیر «ب» و «ج» در هر دقیقه به اندازه کسر زیر

را از مخزن پر می کنند:

$$\frac{1}{\bigcirc + 2} + \frac{1}{\bigcirc - 2} = \frac{(\bigcirc + 2) + (\bigcirc - 2)}{(\bigcirc + 2) \times (\bigcirc - 2)} = \frac{2\bigcirc}{\bigcirc^2 - 4}$$

هر دقیقه ۶۰ ثانیه است و دو شیر «ب» و «ج» که در ۲۲۵ ثانیه، معادل $\frac{225}{60} = \frac{15}{4}$ دقیقه کل مخزن را پر می کند، در هر دقیقه $\frac{4}{15}$ از مخزن را پر می کنند. پس داریم:

$$\frac{2\bigcirc}{\bigcirc^2 - 4} = \frac{4}{15} \Rightarrow \frac{\bigcirc}{\bigcirc^2 - 4} = \frac{2}{15} \Rightarrow 2\bigcirc^2 - 8 = 15\bigcirc$$

$$\Rightarrow 2\bigcirc^2 - 15\bigcirc - 8 = 0 \Rightarrow (\bigcirc - 8) \times (2\bigcirc + 1) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \bigcirc = -\frac{1}{2} \rightarrow \text{پذیرفتنی نیست} \\ \bigcirc = 8 \end{cases}$$

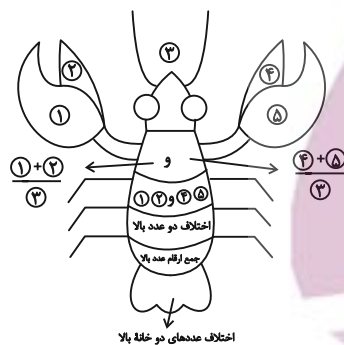
پس شیر «الف» در هر دقیقه، $\frac{1}{8}$ را از مخزن پر می کند. این یعنی شیر «الف» کل مخزن را در ۸ دقیقه پُر می کند.

(کسر و تناسب، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۳- گزینه «۱»

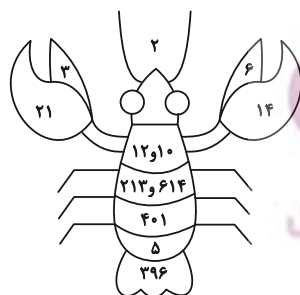
(ممیر کنبی)

ابتدا الگو را کشف می کنیم:



اختلاف عددهای دو خانه بالا

در این سؤال داریم:



$$\bigcirc = 401$$

پس:

(الگوهای عددی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۴- گزینه «۱»

(ممیر کنبی)

$$\square + \blacksquare = 5 + 396 = 401$$

(الگوهای عددی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۵- گزینه «۳»

(ممیز کنشی)

طبق پاسخ قبل، عددهای $\triangle$ ، $\blacktriangle$ و ∇ برابرند با:

$$\triangle = ۱۲, \blacktriangle = ۱۰$$

$$\nabla = ۲۱۳, \blacktriangledown = ۶۱۴$$

(الگوهای عددی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۶- گزینه «۳»

(خطاطه، راسخ)

در الگوی صورت سؤال، سه طرح اصلی هست که در هر مرحله به ترتیب از چپ به راست یک شکل مشابه ولی رنگی به یکی از آن طرح‌ها اضافه می‌شود:



و حالا در ادامه باید داشته باشیم:
که در گزینه «۳» هست.

(الگوی فطی، هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه «۲»

(خطاطه، راسخ)

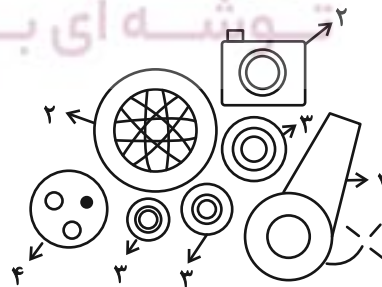
در هر ردیف از الگو، هر شکلی هست. به دو حالت رنگی و بی‌رنگ هست. پس در ردیف نخست هم به جای علامت سؤال باید دایره بی‌رنگ و مثلث رنگی قرار بگیرد.

(الگوی فطی، هوش غیرکلامی)

۲۶۸- گزینه «۳»

(خطاطه، راسخ)

دایره‌های شکل صورت سوال:

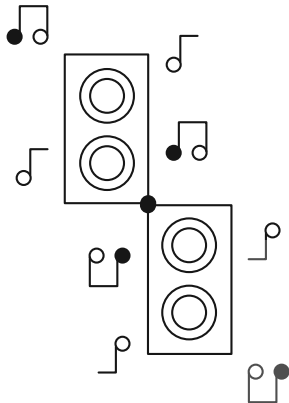


$$۴ + (۳ \times ۳) + (۳ \times ۲) = ۴ + ۹ + ۶ = ۱۹$$

(شمارش، هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه «۲»

(ممیز کنشی)

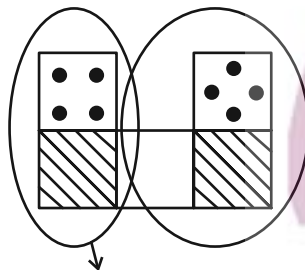
تقارن نقطه‌ای در شکل صورت سؤال به معنای دوران ۱۸° درجه است:

(قرینه‌یابی، هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه «۲»

(خبرازاد شیرممنولی)

شکل صورت سؤال:

 ۱۸° دوران یافته «د»

(چرخه‌یابی، هوش غیرکلامی)